

અંદાજ પત્ર પ્રકાશન નં.૫૪

ગુજરાત સરકાર

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ:-૨૦૨૨-૨૩

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ)

પ્રસ્તાવના

૧. ગુજરાત સરકારે અંદાજપત્ર વિષયક સુધારાના એક અંતર્ગત ભાગ તરીકે કામગીરી અંદાજપત્ર પધ્ધતિ દાખલ કરી અમલમાં મુકવાનું સ્વીકારેલ છે. તદ્અનુસાર વિભાગનું સને : ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષનું સોળમું કામગીરી અંદાજપત્ર રજૂ કરવામાં આવે છે.
૨. વિભાગ દ્વારા તૈયાર કરેલ “કામગીરી અંદાજપત્ર : ૨૦૨૨-૨૩ ની પુસ્તિકામાં સરકારશ્રી તરફથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા શું આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે તેની અદ્યતન માહિતીનો, સમાવેશ કરેલ છે. મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ / ઉત્કર્ષ અર્થે, પ્રયોજન અર્થે કેટલા પ્રમાણમાં, કેવા અભિગમ અર્થે આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે અને તે અંગે કેટલું ખર્ચ કરવામાં આવી રહ્યું છે, તે અંગેની અદ્યતન વિગતો/માહિતી, આ પુસ્તિકા સ્વરૂપે પ્રસિધ્ધ કરેલ છે, જે કામગીરી અંદાજપત્ર તૈયાર કરવા પાછળનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.
૩. પરંપરાગત અંદાજપત્રમાં જેનો સમાવેશ ન કરવામાં આવેલ હોય તેવી નાણાકીય જોગવાઈઓ સામે ભૌતિક સિધ્ધિઓને સાંકળી લેવાનું કાર્ય, “કામગીરી અંદાજપત્ર” નું છે. તેથી સને:૨૦૨૨-૨૩ના કામગીરી અંદાજપત્રમાં, જે કાર્ય માટે નાણાની માંગણી કરવામાં આવી હોય, તે હેતુઓ સિધ્ધ કરવા માટે કરવામાં આવેલી જોગવાઈઓ અને થયેલ કામગીરીનો અંદાજ કાઢવા માટેની પરીણામલક્ષી માહિતીનો સમાવેશ કરી, તે ઉદ્દેશ સિધ્ધ થાય તેવા પ્રયત્નો કરેલ છે.
૪. મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાઓની કામગીરી, તૈયાર કરેલ યોજનાઓ, મંજૂર થયેલ જોગવાઈઓ અને નાણાકીય જરૂરીયાત જુદા-જુદા પત્રકો સ્વરૂપમાં દર્શાવેલ છે. જેમાં સને : ૨૦૨૨-૨૩ના વર્ષની જોગવાઈઓનો સમાવેશ આ પુસ્તિકામાં કરવામાં આવેલ છે.
૫. સને- ૨૦૨૨-૨૩ના વર્ષના અંદાજપત્રમાં, આ પૂરક પ્રકાશન તરીકે, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સંબંધિત કામગીરી અંદાજપત્ર: ૨૦૨૨-૨૩ ગુજરાત વિધાનસભા સચિવાલય, ગાંધીનગર સમક્ષ રજૂ કર્યું છે.

કે કે નિરાલા
સચિવ
મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

કામગીરી અંદાજપત્ર : ૨૦૨૨-૨૩

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમ	વિગત	પાના નંબર
(૧)	(૨)	(૩)
૧	સચિવશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), બ્લોક નં.૯/૬ સચિવાલય, ગાંધીનગર	૧ થી ૧૩ ૦
૨	નિયામકશ્રી (આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી,મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં.- ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૧૪ થી ૫૦
૩	નિયામકશ્રી કમિશનરશ્રી (મહિલા વિગ/ સમાજ સુરક્ષા), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. - ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૫૧ થી ૬૨
૪	સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, બ્લોક નં.-૪, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૬૩ થી ૬૫
૫	મેનેજિંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ., બ્લોક નં.૮/૯, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૬૬ થી ૬૯
૬	નિયામકશ્રી, જેન્ડર રીસોર્સ બ્લોક નં.૮/૮, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૭૦ થી ૭૧
૭	સચિવશ્રી ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ અશોકનગર સોસાયટી , સરખેજ, અમદાવાદ	૭૨ થી ૭૪

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતા હિસાબના સદરો

અનુ.	માંગણી ક્રમાંક	મુખ્ય સદરો
૧	મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ	૨૨૫૧ - સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ.
૨	૧૦૬ - મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતું અન્ય ખર્ચ.	૨૦૪૯ - વ્યાજની ચૂકવણી ૨૨૩૫ - સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ ૨૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ ૪૨૩૫ - સામાજિક સુરક્ષા અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ ૪૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઈ ૭૬૧૦ - સરકારી કર્મચારીઓ વગેરેને લોન.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતી વાર્ષિક જોગવાઈઓ

વર્ષ- ૨૦૨૨-૨૩

(રૂ. લાખામાં)

અનુક્રમ	વિગત	રકમ
(૧)	(૨)	(૩)
૧	સચિવશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), બ્લોક નં.૯/૬ સચિવાલય, ગાંધીનગર	૪૩૬.૪૧ ૦
૨	નિયામકશ્રી (આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં.- ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૩૮૭૦૫૩.૧૪ ૦
૩	નિયામકશ્રી કમિશનરશ્રી (મહિલા વિગ/ સમાજ સુરક્ષા), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. - ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૧૦૬૩૪૧.૬૮
૪	સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, બ્લોક નં.-૪, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૭૭૦.૭૩
૫	મેનેજિંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ., બ્લોક નં.૮/૯, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૧૧૪૧૭૦
૬	સચિવશ્રી ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અશોકનગર સોસાયટી, સરખેજ, અમદાવાદ.	૧૨૭.૪૮
૭	નિયામકશ્રી, જેન્ડર રીસોર્સ બ્લોક નં.૮/૮, ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૧૧૬.૦૦
૮	ન્યુ ગુજરાત પેર્ટન	૧૬૪૫.૬૦
	કુલ-	૪૮૭૬૩૨.૭૪

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ)
ગાંધીનગર

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ(ખુદ)

પ્રસ્તાવના

૧.કામગીરી:- સરકારશ્રીના સામાન્ય વહીવટ વિભાગના તા.૩૧/૧૨/૨૦૦૧ના જાહેરનામા અનુસાર મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નામાભિધાન સાથે નવા વિભાગની રચના કરવામાં આવેલ છે. કામગીરી અંદાજપત્ર પ્રકાશનમાં મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ સંબંધિત બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. આ વિભાગને સરકારી કામકાજના નિયમો હેઠળ સુપ્રત કરાયેલ વિષયો પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ છે. નવમી પંચવર્ષીય યોજનાના સામાજિક સેવાના સેક્ટર હેઠળ સમાવિષ્ટ કરેલ ઉદ્દેશો સિધ્ધ કરવા માટે, આ વિભાગ દ્વારા મહિલા અને બાળકોના કલ્યાણ માટે નિતિનું ઘડતર કરવામાં આવે છે. તેમજ આ બધી કામગીરી માટે ઘડવામાં આવેલ નીતિના અમલ પરત્વે દેખરેખ રાખવામાં આવે છે. વર્ષ-૨૦૦૧ મહિલા સશક્તિકરણ તરીકે ઉજવવાની ભારત સરકારની જાહેરાત અન્વયે મહિલાઓ તથા બાળકોના સુગ્રથિત વિકાસ સાધવાના હેતુથી રાજ્ય સરકારે પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ વિષયો સાથે નવા મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની રચના કરવાની સાથોસાથ, છ વર્ષથી નીચેના વય જુથના બાળકો તથા સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓ માટેનો પોષક આહાર કાર્યક્રમ પણ તેની સાથે સાંકળી લીધેલ છે.

૨. વહીવટી માળખું:-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના વહીવટી માળખાની વિગત, પરિશિષ્ટ-ખ માં દર્શાવેલ છે. વિભાગના વડા તરીકે સચિવ છે. તેમજ ચાર નાયબ સચિવ, ચાર ઉપ સચિવ તેમને મદદ કરે છે. કામગીરીના વિષયો જુદી-જુદી શાખાઓમાં વહેંચવામાં આવેલા છે. જેમાં સેક્શન અધિકારીઓ (વર્ગ-૨) અને નાયબ સેક્શન અધિકારી વર્ગ-૩, ઓફીસ આસીસ્ટન્ટ વર્ગ-૩ નો સમાવેશ થાય છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નિયંત્રણ હેઠળ પરિશિષ્ટ-ખ માં દર્શાવ્યા પ્રમાણે-૦૬ ખાતાના વડાઓ છે. જેમાં (૧) નિયામકશ્રી (આઇસીડીએસ), (૨) નિયામક કમિશ્નરશ્રી(મહિલાવીગ), (૩) જનરલ મેનેજરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ., (૪) સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, (૫) નિયામકશ્રી, જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર અને (૬) સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગનો સમાવેશ થાય છે.આ ખાતાના વડાઓ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગે ઘડેલ નીતિનિયમો અને યોજનાઓના અમલ પરત્વે તેમને સુપ્રત કરાયેલ સત્તાઓની મર્યાદામાં રહીને અમલ બજાવણી કરે છે.

૩. નિરીક્ષણ:-

સરકારે નિયત કરેલ ધોરણ અનુસાર આ વિભાગ સંબંધિત ખાતાના વડાની કચેરીઓનું નિરીક્ષણ હાથ ધરે છે. નિરીક્ષણ દરમિયાન નિયમોનુસારની કોઇ ખામી ધ્યાન ઉપર આવે તો તે સુધારવા માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સાથો સાથ સામાન્ય વહીવટ વિભાગના આયોજન પ્રભાગે નિયત કર્યા પ્રમાણે યોજનાકીય માહિતી રાખે છે. તથા ખાતાના વડા હેઠળ આવરી લેવાયેલી આયોજનની બાબતોની સમીક્ષા કરે છે. ખાતાના વડાઓના ખર્ચ ઉપર નિયંત્રણ માટે, ત્રિમાસિક બેઠક ગોઠવવામાં આવે છે અને ખર્ચ અંગેની સમીક્ષા પણ કરવામાં આવે છે. આ બેઠક સચિવશ્રી/અગ્રસચિવશ્રીની સીધી દેખરેખ હેઠળ ગોઠવવામાં આવે છે.

ગુજરાત સરકારના કામકાજના નિયમો

પરિશિષ્ટ-ક

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને ફાળવેલા વિષયો

૧. પોષક આહાર કાર્યક્રમ,
૨. અનૈતિક વેપાર નિયંત્રણ અધિનિયમ-૧૯૮૬,
૩. ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.,
૪. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટેના સંગઠનોને નાણાંકીય સહાય,
૫. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટે દસ્તાવેજીકરણ અને હિમાયત,
૬. કેન્દ્રીય અને રાજ્ય કલ્યાણ બોર્ડની પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલી તમામ બાબતો,
૭. દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ, ૧૯૬૧,
૮. ઘરેલુ હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રીઓના રક્ષણ બાબતનો અધિનિયમ,
૯. મહિલા અને બાળ કલ્યાણ અને અન્ય વિભાગોમાં ચાલતી મહિલા અને બાળ કલ્યાણની પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન,
૧૦. મહિલા અને બાળકો સાથે અનૈતિક વ્યવહાર સંદર્ભે ભારત સરકાર તથા અન્ય સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,
૧૧. મહિલા અને બાળકોને લગતી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન, સંશોધન, મુલ્યાંકન, નિયમન, પરિયોજના તૈયાર કરવી, તાલીમ અને આંકડાકીય માહિતી,
૧૨. યુનાઇટેડ નેશન્સ ચિલ્ડ્રન ઇમરજન્સી ફંડ(યુનિસેફ) તથા તેના જેવી મહિલા અને બાળ કલ્યાણના સંદર્ભમાં કામ કરતી સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,
૧૩. રાજ્ય મહિલા આયોગને લગતી કામગીરી,
૧૪. બાલિકા સમૃદ્ધિ યોજના,
૧૫. મહિલાઓની જાતિય સતામણી-કામકાજના સ્થળે મહિલાઓની જાતિય સતામણી(નિવારણ, પ્રતિબંધ અને ફરિયાદ નિવારણ)અધિનિયમ ૨૦૧૩,
૧૬. સ્વયંસિદ્ધા યોજના,
૧૭. મહિલા સામાખ્ય (૨૬ કરેલ છે),
૧૮. વિધવાઓના પેન્શનને લગતી કામગીરી,
૧૯. (૧) (સામાન્ય વહીવટ વિભાગને ફાળવેલ વિષયોમાં નોંધ નંબર-૪૫ હેઠળ આવી જતી હોઈ, તે સિવાયના) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના તમામ રાજ્યપત્રિત અધિકારીઓ અને બિન રાજ્યપત્રિત સરકારી કર્મચારીઓની નિમણૂંકો, પદનિયુક્તિઓ, બદલીઓ, બઢતીઓ, વર્તણૂંક, રજા મંજૂરી, પેન્શન અંગેની તમામ બાબતો, (૨) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળની સચિવાલય સંવર્ગની વર્ગ-૧ અને વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓને પેન્શન મંજૂર કરવાને લગતી તમામ બાબતો,

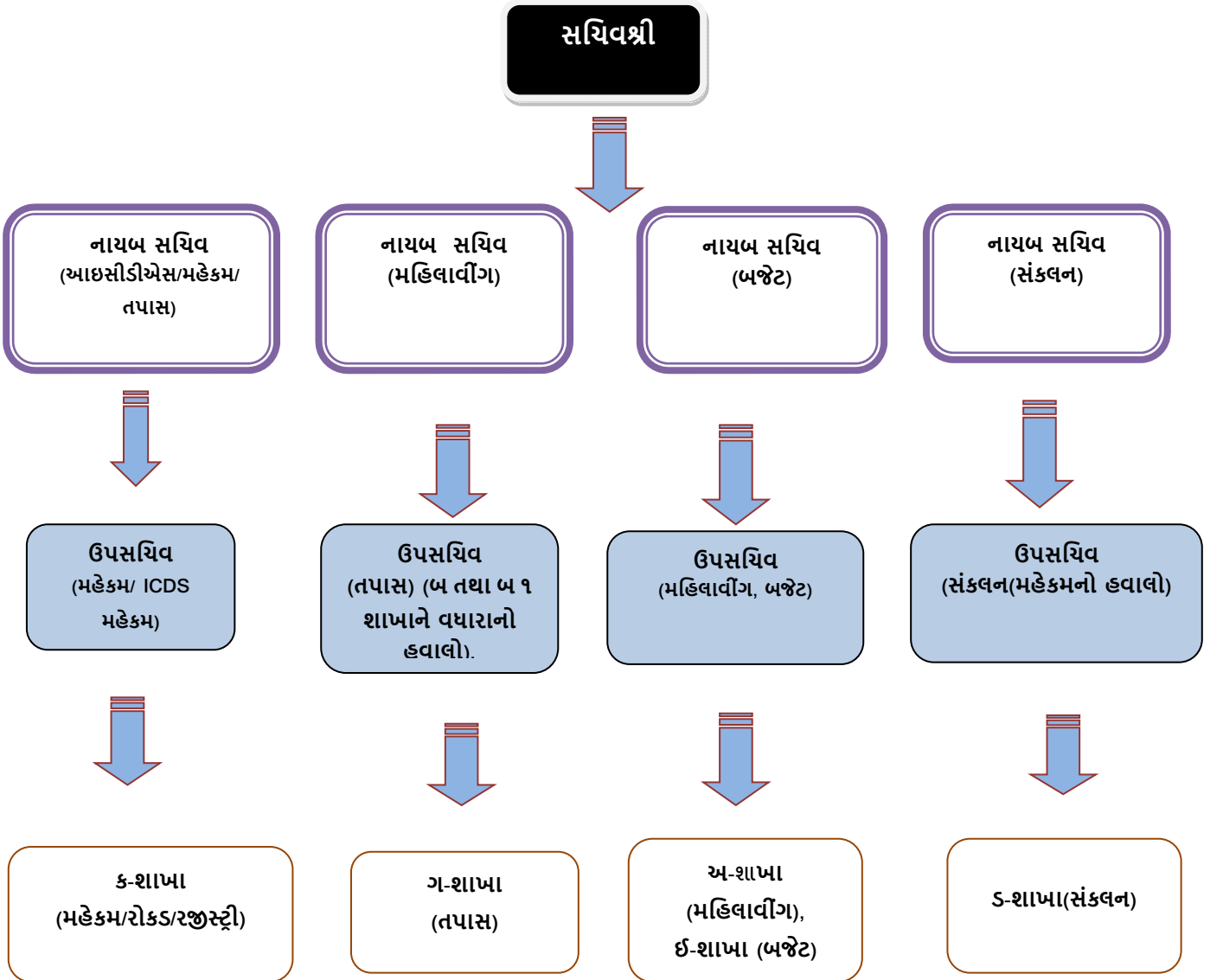
(૩) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના સચિવાલય સંવર્ગના વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓના સંબંધમાં : રજા મંજૂર કરવી અને ગુજરાત રાજ્ય સેવા(શિસ્ત અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૧ થી ૨ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા અને સદરહું નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૩ થી ૮ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા માટેની શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવાને લગતી તમામ બાબતો.(સા.વ.વિ. હેઠળની નોંધ નંબર-૪૫ પણ જુઓ)

૨૦. રાજ્યના હેતુઓ માટે સરકારમાં નિહીત થયેલા કે સરકારના કબજા હેઠળના અને મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને સોંપાયેલા કામ, જમીન અને મકાનો.

૨૧. આ સુચિમાં કોઇપણ બાબતના હેતુ માટે તપાસ અને આંકડા.

૨૨. કોઇ કોર્ટમાં લેવાતી ફી સિવાય આ સુચિમાંની કોઇ પણ બાબતો માટેની ફી.

પરિશિષ્ટ-ખ
મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

ખાતાના વડાઓ

- (૧) નિયામકશ્રી (આઇસીડીએસ), કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં.૨૦, જુના સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- (૨) અધિક કમિશ્નરશ્રી(મહિલાવીંગ), કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં.૨૦, જુના સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- (૩) જનરલ મેનેજરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ., ઉદ્યોગ ભવન, બ્લોક નં.૮/૯મો માળ, ગાંધીનગર.
- (૪) સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, ૨૧, અશોકનગર સોસાયટી, પાલડી ભટ્ટા પાસે, અમદાવાદ.
- (૫) નિયામકશ્રી, જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર, ઉદ્યોગ ભવન, બ્લોક નં.૮/૯મો માળ, ગાંધીનગર.
- (૬) સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, બ્લોક નં.૪/૧લો માળ, જુના સચિવાલય, ગાંધીનગર.

ભાગ-૪
નાણાકીય જોગવાઈની સમજૂતી.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ તરફથી સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતા નથી. પરંતુ આ અંગેની નીતિના અમલ ઉપર દેખરેખ રાખવાની કામગીરી હોય છે. આથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ માટે ૨૨૫૧, સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ(અ) ૦૯૦-સચિવાલય હેઠળની મંજૂર થયેલ ગ્રાન્ટ ઉપયોગ કર્મચારી વર્ગના પગાર અને ભથ્થા માટે કરવામાં આવેલ છે.

પે-મેટ્રીક્ષનું લેવલ	પે-મેટ્રીક્ષના અનુરૂપ લેવલમાં લઘુત્તમ પગાર	ફીક્સ પગાર (રૂ.)	મંજૂર થયેલ મહેકમ				કુલ સંખ્યા
			વર્ગ-૧	વર્ગ-૨	વર્ગ-૩	વર્ગ-૪	
૧૪૪૨૦૦-૨૧૮૨૦૦	૧૪૪૨૦૦		૧				૧
૧૨૩૧૦૦-૨૧૫૯૦૦	૧૧૮૫૦૦		૧				૧
૭૮૮૦૦-૨૦૯૨૦૦	૭૮૮૦૦		૩				૩
૫૬૧૦૦-૧૭૭૫૦૦	૫૬૧૦૦		૪				૪
૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૯૦૦			૯			૯
૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૯૦૦				૩		૩
૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૯૦૦				૭		૭
ના.સે.અ. ફિક્સ		૩૮૦૯૦			૧૪		૧૪
ઓ.આસી. ફિક્સ		૧૯૯૫૦			૧૦		૧૦
૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦	૧૯૯૦૦				૦		૦
૧૫૭૦૦-૫૦૦૦૦	૧૫૭૦૦					૨	૨
લીગલ કન્સલ્ટન્ટ (ફીક્સ)		૪૦,૦૦૦		૧			૧
ડ્રાઇવર	-	-	-	-	૨	-	૨
ફિક્સ પગાર	માર્ગ અને મકાન વિભાગ દ્વારા ચૂકવવામાં આવે છે (કુલ-૮ રોજમદાર પટાવાળા)					૮	૮
કુલ સંખ્યા			૯	૧૦	૩૬	૧૦	૬૫

ને ૨૦૨૧-૨૨ ના વર્ષ દરમિયાન મહેસુલ સદરે નીચે મુજબની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ હતી.

ક્રમાંક	વિગત	૨૦૨૧-૨૨ ની જોગવાઈ (રૂ.લાખમાં)	
		મહેસૂલ	કુલ
૧	૨	૩	૫
૧	માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫ મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય, સામાજિક સેવાઓ	૪૮૩.૫૦	૪૮૩.૫૦
	કુલ	૪૮૩.૫૦	૪૮૩.૫૦

વિભાગ ખુદ દ્વારા સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતાં નથી. ઉપર મુજબ થયેલ મહેસુલ સદરની જોગવાઈમાંથી કર્મચારીઓના પગાર, ભથ્થાં, કચેરી ખર્ચ, ફર્નિચરની ખરીદી તથા અન્ય પરચુરણ ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. આ ઉપરાંત સરકારની કોમ્પ્યુટરાઇઝેશનની નીતિના અમલના સંદર્ભમાં વિભાગના કોમ્પ્યુટરાઇઝેશન વિશે આયોજન હેઠળની ગ્રાન્ટમાંથી વર્ષ દરમિયાન વિભાગ તેમજ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાની કચેરી માટે કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેરની ખરીદી તેમજ તેને સંલગ્ન ખરીદીઓ જેવી કે, કાગળો, કાર્ટીઝ, પેન ડ્રાઇવ, સીડી વગેરેમાં ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે.

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિ વર્ગીકરણ નાણાંકીય જરૂરિયાત

માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫ મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ (રૂ.લાખમાં)

ક્રમાંક	વિગત	વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩ ની જોગવાઈ (રૂ. લાખમાં)	
		મહેસૂલ	કુલ
૧	૨	૩	૪
૧	માંગણી ક્રમાંક: ૧૦૫ મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય, સામાજિક સેવાઓ	૪૩૬.૪૧	૪૩૬.૪૧
	કુલ રકમ	૪૩૬.૪૧	૪૩૬.૪૧

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

નિયામકશ્રી (આઈ.સી.ડી.એસ.),
સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (પોષક આહાર)

પ્રસ્તાવના

રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજનાની શરૂઆત થયેલ હતી, ત્યારબાદ તબક્કાવાર સમગ્ર રાજ્યમાં આ કાર્યક્રમ અમલી બનેલ છે.

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ

પોષણ કાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિનો એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા કાર્યક્રમ સેવાનું પેકેજ પુરું પાડે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના એ લાભાર્થીલક્ષી પોષણ કાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૩૬ માસ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં કુપોષણ જણાતાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દુર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ ૬ માસ થી ૬ વર્ષની વયના બાળકોને ૫૦૦ કિલો કેલેરી અને ૧૨ થી ૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે અને કુપોષિત-અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કિલો કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે, જ્યારે સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આ યોજના હેઠળ ૬૦૦ કિલો કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે.

આ યોજના હેઠળ (૧) ૬ માસ થી ૬ વર્ષના બાળકો અને સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓને પૂરકપોષણ (૨) પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ (૩) રોગ પ્રતિકારક રસીઓ (૪) આરોગ્ય તપાસ (૫) રેફરલ સેવાઓ (૬) આરોગ્ય અને પોષણ વિષયક શિક્ષણની સેવાઓ આપવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ મુખ્યત્વે બાળ વિકાસ યોજના અમલમાં છે.

રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજના હેઠળ ઘટક મંજૂર કરવામાં આવેલ. ત્યારબાદ ઘટકોમાં ક્રમશઃ વધારો થયેલ છે. ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો અને ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં અને ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ગ્રામ્યના વિસ્તારોમાં ૨૩૦ ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ના અંત સુધીમાં ૩૩૬ ઘટકો અને ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો કાર્યાન્વિત થયેલ છે, જેમાં ૫૩.૩૧ લાખ લાભાર્થીઓને (ડિસેમ્બર-૨૦૨૧ અંતિત) આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

આ યોજનાના મુખ્ય હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

૧. ૦ થી ૬ વર્ષના બાળકોનું પોષણ અને આરોગ્ય સ્તર સુધારવું.
૨. બાળકોના શારીરીક, માનસિક અને સામાજિક વિકાસનો પાયો નાખવો.
૩. બાળ મૃત્યુ, બાળરોગ અને કુપોષણ તથા અધવચ્ચે શાળા છોડી જવાનું પ્રમાણ ઘટાડવું.
૪. બાળ વિકાસને વેગ આપવા માટે વિવિધ ખાતા અને વિભાગ વચ્ચે કાર્યક્રમના અમલ માટે અસરકારક સંકલન કરવું.
૫. પોષણ અને આરોગ્ય અંગેના વ્યવિસ્થિત શિક્ષણ દ્વારા બાળકના પોષણ અને આરોગ્ય અંગેની સામાન્ય કાળજી રાખવા માતાઓની કાર્યક્ષમતા સુધારવી.

રાજ્ય સરકાર આયોજિત ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ પોષણ કાર્યક્રમને આવરી લેવામાં આવેલ છે તેમજ દર માસે આ કાર્યક્રમ હેઠળ થયેલ સિધ્ધિની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે. ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ સને ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષે ભારત સરકારે આપેલ લક્ષ્યાંક સામે ડિસેમ્બર-૨૦૨૧ અંતિત સિધ્ધિ નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	લક્ષ્યાંક	સિધ્ધિ	સિધ્ધિ ટકામાં
ઘટકો	૩૩૬	૩૩૬	૧૦૦.૦૦ ટકા
આંગણવાડીઓ	૫૩૦૨૯	૫૩૦૨૯	૧૦૦.૦૦ ટકા
લાભાર્થીઓ	૫૪.૩૬ લાખ	૫૩.૩૧ લાખ	૯૮.૦૮%

૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૧ ના અંત સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડીઓ કાર્યાન્વિત છે તથા ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં અને ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ૨૩૦ ઘટકો ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં સ્થાપવામાં આવ્યા છે અને આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૫૩.૩૧ લાખ લાભાર્થીઓને પુરકપોષણ માટે આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

પંચવર્ષીય તથા વાર્ષિક યોજનાનો સમયગાળા	આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના ઘટકોની સંખ્યા		યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકોની વિસ્તાર મુજબની ફાળવણી			આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રોની સંખ્યા	
	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા ઘટકો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકો	ગ્રામ્ય વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	શહેરી વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	આદિજાતિ વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૧૯૭૫-૮૦	૭	૭	૩	૧	૩	૧૨૦૫	૧૨૦૫
૧૯૮૦-૮૫	૫૬	૬૩	૨૬	૫	૩૨	૯૧૪૪	૧૦૩૪૯
૧૯૮૫-૯૦	૫૨	૧૧૫	૭૫	૭	૩૩	૮૭૫૦	૧૯૦૯૯
૧૯૯૦-૯૧	૧	૧૧૬	૭૬	૭	૩૩	૪૭	૧૯૧૪૬
૧૯૯૧-૯૨	૪	૧૨૦	૮૦	૭	૩૩	૬૭૨	૧૯૮૧૮
૧૯૯૨-૯૭	૪૩	૧૬૩	૧૨૦	૯	૩૪	૧૦૪૫૩	૩૦૨૭૧
૧૯૯૭-૨૦૦૦	૪૦	૨૦૩	૧૪૬	૧૨	૪૫	૫૬૬૨	૩૫૯૩૩
૨૦૦૦-૨૦૦૬	૨૪	૨૨૭	૧૬૯	૧૨	૪૬	૨૦૨૮	૩૭૯૬૧
૨૦૦૬-૨૦૦૭	૩૩	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૩૫૨૩	૪૧૪૮૪
૨૦૦૭-૨૦૦૮	૦	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૨૬૯૫	૪૪૧૭૯
૨૦૦૮-૨૦૦૯	૦	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૦	૪૪૧૭૯
૨૦૦૯-૨૦૧૦	૭૬	૩૩૬	૨૩૩	૨૩	૮૦	૪૪૩૮	૪૮૬૧૭
૨૦૧૦-૨૦૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬૦૯	૫૦૨૨૬
૨૦૧૧-૨૦૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૦૨૨૬
૨૦૧૨-૨૦૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯૧૧	૫૨૧૩૭
૨૦૧૩-૨૦૧૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૨૧૩૭
૨૦૧૪-૨૦૧૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૨૧૩૭
૨૦૧૫-૨૦૧૬	૦	૦	૦	૦	૦	૮૯૨	૫૩૦૨૯
૨૦૧૬-૨૦૧૭	૦	૩૩૬	૨૩૦	૨૩	૮૩	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૭-૨૦૧૮	૦	૩૩૬	૨૩૦	૨૩	૮૩	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૮-૨૦૧૯	૯૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૯-૨૦૨૦	૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯
પંચવર્ષીય તથા વાર્ષિક યોજનાનો સમયગાળા	આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના ઘટકોની સંખ્યા		યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકોની વિસ્તાર મુજબની ફાળવણી			આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રોની સંખ્યા	
	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા ઘટકો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકો	ગ્રામ્ય વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	શહેરી વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	આદિજાતિ વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા નંદધર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૨૦૨૦-૨૧	૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૨૧-૨૨	૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯

નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ

રાજ્ય સરકાર દ્વારા સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ઘણી ઉદારનીતિ અપનાવીને જુદા જુદા નાણાકીય વર્ષમાં નાણાકીય જોગવાઈમાં વધારો કરેલ છે. સને ૨૦૦૨-૨૦૦૩ થી સને ૨૦૨૧-૨૦૨૨ના વર્ષની જોગવાઈ અને ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	પંચવર્ષીય યોજના હેઠળ વાર્ષિક આયોજન (રૂ.લાખમાં)	સુધારેલ બજેટ મુજબ નાણાકીય જોગવાઈ (રૂ.લાખમાં)	થયેલ ખર્ચ
૨૦૦૨-૨૦૦૩	૫૦૬૪.૦૦	૪૧૯૩.૦૦	૪૩૮૩.૨૨
૨૦૦૩-૨૦૦૪	૭૦૬૪.૦૦	૫૦૦૦.૦૦	૪૯૧૫.૧૫
૨૦૦૪-૨૦૦૫	૬૨૧૬.૦૦	૫૯૨૯.૧૭	૫૯૦૦.૨૭
૨૦૦૫-૨૦૦૬	૬૭૧૬.૦૦	૯૨૧૮.૩૦	૯૨૧૮.૩૦
૨૦૦૬-૨૦૦૭	૮૫૧૬.૦૦	૮૫૧૬.૦૦	૮૫૧૬.૦૦
૨૦૦૭-૨૦૦૮	૧૧૯૫૦.૦૦	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૪૩૦૬.૫૮
૨૦૦૮-૨૦૦૯	૨૩૭૫૦.૦૦	૨૭૬૧૧.૭૬	૨૭૬૧૧.૭૬
૨૦૦૯-૨૦૧૦	૬૧૦૦૦.૦૦	૪૪૪૧૯.૦૯	૪૪૪૧૯.૦૯
૨૦૧૦-૨૦૧૧	૭૭૪૮૧.૦૦	૭૬૮૭૭.૦૨	૭૬૮૭૭.૦૨
૨૦૧૧-૨૦૧૨	૧૧૩૮૯૦.૩૧	૧૨૨૫૩૪.૩૭	૧૧૮૪૮૫.૫૫
૨૦૧૨-૨૦૧૩	૧૧૩૮૧૫.૪૪	૧૧૨૧૩૪.૯૫	૧૧૨૧૧૬.૮૧
૨૦૧૩-૨૦૧૪	૧૦૯૩૭૬.૫૭	૯૧૪૩૧.૬૦	૯૧૪૦૫.૬૪
૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૧૯૧૯૨.૦૨	૧૮૬૮૦૦.૭૪	૯૨૫૭૭.૨૭
૨૦૧૫-૨૦૧૬	૨૧૯૬૨૫.૪૨	૨૧૨૨૩૭.૫૨	૯૬૦૨૯.૨૩
૨૦૧૬-૨૦૧૭	૨૩૨૫૨૨.૯૬	૧૭૨૦૯૬.૮૧	૯૩૬૦૫.૯૫

નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ (રૂ. લાખમાં)				
ક્રમ	વર્ષ	મહેસુલ/મુડી		
		મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ
૧	૨૦૧૭-૧૮	૨૪૬૩૩૮.૫૧	૧૯૭૭૮૨.૦૭	૧૬૯૦૮૭.૮૨
૨	૨૦૧૮-૧૯	૨૭૩૨૮૪.૨૬	૨૨૮૩૯૧.૧૩	૧૭૦૮૧૩.૧૭
૩	૨૦૧૯-૨૦	૨૪૭૬૯૦.૩૪	૨૩૪૮૨૩.૮૫	૨૩૩૨૯૬.૭૧
૪	૨૦૨૦-૨૧	૨૪૮૬૮૩.૯૯	૨૭૭૨૦૦.૦૦	૨૬૭૨૦૯.૭૬
૫	૨૦૨૧-૨૨	૨૬૫૨૩૪.૬૦	૨૭૧૦૧૧.૧૨	૧૯૩૭૫૫.૨૬ (તા.૩૧/૦૧/૨૦૨૨ પ્રમાણે)

સને ૨૦૨૨-૨૩ના વર્ષ માટે ચાલુ બાબત તરીકે ભારત સરકારશ્રીના રૂ.૯૭૪૮૭૧૩ લાખ અને રાજ્ય સરકારશ્રીના રૂ.૧૯૫૮૭૫૬૦ લાખની અને નવી બાબત તરીકે રૂ.૯૩૬૯૦.૪૧ લાખની બજેટ જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે. આમ કુલ રૂ. ૩૮૭૦૫૩.૧૪ લાખની જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે.

પૂરક પોષણ માટેના દૈનિક ખર્ચ મર્યાદા અને કેલરી-પ્રોટીનની માત્રાના ધોરણો નીચે મુજબ છે.

(૧) ૬ માસથી ૬ વર્ષના સામાન્ય વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિવસ રૂ.૮.૦૦ ના ખર્ચની મર્યાદામાં ૫૦૦ કિલો કેલરી અને ૧૨-૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ પૂરક પોષણ આપવામાં આવે છે. જેમાં ૫૦% કેન્દ્ર સરકારના અને ૫૦% રાજ્ય સરકારના હિસ્સા મુજબ રૂ.૪.૦૦ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૪.૦૦ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

(૨) ૬ માસથી ૬ વર્ષના અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૧૨/- ની મર્યાદામાં ૮૦૦ કિલો કેલરી અને ૨૦-૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન આપવામાં આવે છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦%-૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ.૬/- રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૬/- કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

(૩) સગર્ભા અને ધાત્રી માતા માટે પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૯.૫૦ ની મર્યાદામાં ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન અને ૬૦૦ કિલો કેલરી મળી રહે તે મુજબ પૂરક - પોષણ આપવામાં આવે છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ.૪.૭૫ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૪.૭૫ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

આ યોજના માટે નીચે જણાવેલ અમલીકરણ ઢાંચો અસ્તિત્વમાં છે.

અમલીકરણનો ઢાંચો

આ કાર્યક્રમ નીચેના અમલીકરણના ઢાંચામાં રહીને પંચાયત અને આરોગ્યના કર્મચારીઓ દ્વારા તેઓની દેખરેખ હેઠળ ચલાવવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ, ગાંધીનગર

કમિશનરશ્રી/નિયામકશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર

પ્રોગ્રામ ઓફીસરની કચેરી/સંબંધિત જિલ્લા પંચાયત, જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી
મ્યુનિ.કોર્પોરેશન/મ્યુ.કમિશ્નશ્રી કચેરી

સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીની કચેરી - સંબંધિત તાલુકા પંચાયત/ સંબંધિત મ્યુ.
કોર્પોરેશન- સ્વૈચ્છિક સંસ્થા- સંબંધિત મ્યુ. કમિશનરશ્રી - સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીશ્રી -
તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી - મુખ્ય સેવિકાઓ - પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના તબીબી અધિકારીશ્રીઓ

સ્થાનિક કક્ષાની નંદઘર (આંગણવાડીઓ)-નંદઘર વર્કર-હેલ્પર-સુપરવાઇઝર-ફીમેલ હેલ્થ વર્કર

વિભાગ-૨

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ છેલ્લા પંદર વર્ષ દરમિયાન જ્ઞાનવવામાં આવેલ ભૌતિક લક્ષ્યાંક સામે થયેલ પ્રગતિ નીચે મુજબ છે.

અનુક્રમ	વર્ષ	ભૌતિક લાભાર્થી લક્ષ્યાંક અને સિધ્ધિ		
		લાભાર્થી લક્ષ્યાંક	લાભાર્થી સિધ્ધિ	લાભાર્થી સિધ્ધિ ટકામાં
૧	૨૦૦૭-૦૮	૩૬૦૦૦૦૦	૨૪૫૩૧૩૬	૬૮.૧૪
૨	૨૦૦૮-૦૯	૩૬૦૦૦૦૦	૩૨૧૬૨૧૪	૮૯.૩૪
૩	૨૦૦૯-૧૦	૪૦૦૦૦૦૦	૩૫૧૭૩૯૦	૮૭.૯૩
૪	૨૦૧૦-૧૧	૪૪૫૦૦૦૦	૪૫૭૮૭૮૩	૧૦૨.૮૯
૫	૨૦૧૧-૧૨	૪૪૫૦૦૦૦	૪૮૩૪૮૫૦	૧૦૮.૬૨
૬	૨૦૧૨-૧૩	૪૪૫૦૦૦૦	૪૪૦૨૮૩૭	૯૮.૯૪
૭	૨૦૧૩-૧૪	૪૪૫૦૦૦૦	૪૯૨૬૩૭૪	૧૧૦.૦૮
૮	૨૦૧૪-૧૫	૪૪૫૦૦૦૦	૪૬૫૫૦૦૦	૧૦૦.૦૦
૯	૨૦૧૫-૧૬	૪૪૫૫૦૦૦	૪૪૭૬૦૦૦	૧૦૦.૦૦
૧૦	૨૦૧૬-૧૭	૪૪૫૫૦૦૦	૪૪૬૧૦૦૦	૧૦૨.૩૮
૧૧	૨૦૧૭-૧૮	૬૩૪૭૮૨૫	૪૮૬૧૬૪૩	૭૬.૫૯
૧૨	૨૦૧૮-૧૯	૬૪૫૪૦૫૦	૫૨૦૬૨૨૯	૮૦.૬૦
૧૩	૨૦૧૯-૨૦	૫૮૩૨૯૩૨	૫૦૮૬૬૯૦	૮૭.૨૧
૧૪	૨૦૨૦-૨૧	૫૭૩૬૧૧૧	૫૨૭૫૬૦૨	૯૧.૯૭
૧૫	૨૦૨૧-૨૨	૫૪૩૬૦૫૬	૫૩૩૧૫૪૩	૯૮.૦૮

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ માટે રાજ્ય આયોજન/આયોજન બહાર હેઠળ કરવામાં આવેલ જોગવાઈ અને તેની સામે થયેલ ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ						
	વર્ષ	આયોજન હેઠળ			આયોજન બહાર		
		મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ	મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ
૧	૨૦૦૭-૦૮	૧૧૯૫૦.૦૦	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૧૯૨૮.૯૬	૧૧૯૮૨.૨૦	૧૧૯૮૨.૨૦
૨	૨૦૦૮-૦૯	૨૩૭૫૦.૦૦	૨૭૬૧૧.૭૬	૨૭૬૧૧.૭૬	૧૧૮૮૬.૬૯	૧૬૧૫૯.૫૦	૧૬૧૫૯.૫૦
૩	૨૦૦૯-૧૦	૬૧૦૦૦.૦૦	૪૪૪૧૯.૦૯	૪૪૪૧૯.૦૯	૧૫૫૯૮.૭૪	૨૨૧૦૫.૩૨	૨૨૧૦૫.૩૨
૪	૨૦૧૦-૧૧	૭૭૪૮૧.૦૦	૭૬૮૭૭.૦૨	૭૬૮૭૭.૦૨	૨૦૦૩૭.૬૬	૨૫૭૪૦.૨૧	૨૫૭૩૯.૩૫
૫	૨૦૧૧-૧૨	૧૧૩૮૯૦.૩૧	૧૨૨૫૩૪.૩૭	૧૧૮૪૮૫.૫૫	૧૦૫૨.૧૩	૧૬૨૧૪.૦૭	૧૬૨૧૩.૫૭
૬	૨૦૧૨-૧૩	૧૩૩૮૧૫.૪૪	૧૧૨૧૧૩૪.૯૫	૧૧૨૧૧૬.૮૧	૭૪૬૦૩.૬૬	૭૨૭૦૯.૭૧	૭૨૧૫૩.૫૩
૭	૨૦૧૩-૧૪	૧૦૯૩૭૬.૫૭	૯૧૪૩૧.૬૦	૯૧૪૦૫.૮૪	૧૦૮૧૭૬.૦૨	૧૦૦૫૦૧.૪૫	૧૦૦૪૬૮.૪૮
૮	૨૦૧૪-૧૫	૨૧૯૧૯૨.૦૨	૧૮૬૮૦૦.૭૪	૯૨૫૭૭.૨૭	૧૨૮૭.૩૩	૩૮૧.૮૫	૩૮૧.૮૫
૯	૨૦૧૫-૧૬	૨૧૯૬૨૫.૪૨	૨૧૨૨૩૭.૫૨	૯૬૦૨૯.૨૩	૫૯૨.૨૫	૫૮૮.૫૮	૫૮૮.૫૮
૧૦	૨૦૧૬-૧૭	૨૩૨૫૨૨.૯૬	૧૭૨૦૯૬.૮૧	૯૩૬૦૫.૯૫	૬૦૮.૦૧	૫૯૫.૩૫	૧૫૯.૨૯

નાણાકીય જોગવાઈ અને ખર્ચ (રૂ. લાખમાં)				
ક્રમ	વર્ષ	મહેસુલ/મુડી		
		મૂળ જોગવાઈ	સુધારેલ જોગવાઈ	ખર્ચ
૧	૨૦૧૭-૧૮	૨૪૬૩૩૮.૫૧	૧૯૭૭૮૨.૦૭	૧૬૯૦૮૭.૮૨
૨	૨૦૧૮-૧૯	૨૭૩૨૮૪.૨૬	૨૨૮૩૯૧.૧૩	૧૭૦૮૧૩.૧૭
૩	૨૦૧૯-૨૦	૨૪૭૬૯૦.૩૪	૨૩૪૮૨૩.૮૫	૨૩૩૨૯૬.૭૧
૪	૨૦૨૦-૨૧	૨૪૮૬૮૩.૯૯	૨૭૭૨૦૦.૦૦	૨૬૭૨૦૯.૭૬
૫	૨૦૨૧-૨૨	૨૬૫૨૩૪.૬૦	૨૭૧૦૧૧.૧૨	૧૯૩૭૫૫.૨૬ (તા.૩૧/૦૧/૨૦૨૨ પ્રમાણે)

આઈ.સી.ડી.એસ. યોજના માટે કરવામાં આવેલ નાણાકીય જોગવાઈ પૈકી સને ૨૦૨૧-૨૨ના વર્ષ માટેની રૂ.૫૪૭૩૩.૧૩ લાખની જોગવાઈ આદિજાતિ વિકાસ વિભાગના હવાલે રાખેલ છે.

વિભાગ-૩

મહત્વના કાર્યક્રમ પરત્વે કામગીરી સમીક્ષા

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ :-

પોષણ કાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિનો એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના હેઠળ વિવિધ સેવાનું પેકેજ પુરૂ પાડવામાં આવે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજનાએ લાભાર્થીલક્ષી પોષણ કાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૬ વર્ષ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં પ્રવર્તતા કુપોષણને નિવારવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દૂર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ ૬ માસ થી ૬ વર્ષની વયના સામાન્ય વજનવાળા બાળકો અને ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૫૦૦ કેલેરી અને ૧૨ થી ૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે. અને અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કિલો કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે, જ્યારે સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આ યોજના હેઠળ ૬૦૦ કિલો કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુક્ત આહાર આપવામાં આવે છે.

રાજ્ય સરકાર દ્વારા તા.૦૧/૦૪/૨૦૧૩ થી પૂરક પોષણ યોજના માટે પુનઃસુધારેલ દર નીચે મુજબ નક્કી કરેલ છે જે તમામ જિલ્લાઓમાં અમલમાં મૂકાયેલ છે.

લાભાર્થી વર્ગ	સુધારેલ દર (પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિન)	કેલેરી (કિલો કેલેરી)	પ્રોટીન (ગ્રામ)
બાળકો (૬ માસ થી ૭૨ માસ)	રૂ! ૮.૦૦	૫૦૦	૧૨-૧૫
અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકો (૬ માસથી ૭૨ માસ)	રૂ! ૧૨.૦૦	૮૦૦	૨૦-૨૫
સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓ	રૂ! ૯.૫૦	૬૦૦	૧૮-૨૦

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ અમલી યોજનાઓ :

૧ .બાળકો માટે ગરમ ભોજન અને ફળ:-

આંગણવાડીમાં આવતા ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના તમામ બાળકોને સવારે ગરમ નાસ્તો અને બપોરનું એક સમયનું ગરમ ભોજન તૈયાર કરી આપવામાં આવે છે. ભારત સરકારની માર્ગદર્શક સુચનાઓ તેમજ NFSA એક્ટને ધ્યાને લેતા આંગણવાડીમાં આવતા ૩ થી ૬ વર્ષના તમામ બાળકોને સવાર અને બપોરના ગરમ ભોજન માંથી ૫૦૦ કિલો કેલેરી અને ૧૨-૧૫ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ તેઓ માટે પૌષ્ટિક મેનુ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ સાથે આ બાળકોને અઠવાડિયામાં ૨ દિવસ ફળ આપવામાં આવે છે.

૨. ટેક હોમ રેશન :-

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ૬ માસથી ૩ વર્ષ સુધીના તમામ બાળકો, ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકો, સગર્ભા સ્ત્રીઓ, ધાત્રી માતાઓ અને કિશોરી લાભાર્થીઓને પૂરક પોષણ આહાર તરીકે બાલશક્તિ, માતૃશક્તિ અને પૂર્ણશક્તિ ટેક હોમ રેશન(THR) તરીકે આપવામાં આવે છે. હાલમાં ટેક હોમ રેશનના ઉત્પાદન અને વિતરણની વ્યવસ્થા ગુજરાત કોઓપરેટીવ મિલ્ક માર્કેટિંગ ફેડરેશન (GCMMF) મારફતે કરવામાં આવેલ છે, જેમાં લાભાર્થીને નિર્ધારિત પ્રોટીન, કેલરી અને માઇક્રોન્યુટ્રીશન મળી રહે તે રીતે તૈયાર કરવામાં આવેલ છે, જે નીચે મુજબ છે

- બાલશક્તિ :- ૬ માસથી ૩ વર્ષના વયજૂથના બાળકોનું પોષણ સ્તર ઉચું લાવવા માટે વિશેષ પૂરક આહાર“ બાલશક્તિ ”તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે .આ માટે સામાન્ય વજનવાળા ૬ માસથી ૩ વર્ષના બાળકો કે જેમને ૫૦૦ કિલો. કેલરી અને ૧૨-૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે માટે બાલશક્તિના ૫૦૦ ગ્રામના ૭ પેકેટ, તેમજ અતિ ઓછા વજનવાળા ૬ માસથી ૩ વર્ષના બાળકોને ૮૦૦ કિલો કેલરી અને ૨૦-૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે બાળકોને ૫૦૦ ગ્રામના ૧૦ પેકેટ અને ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકોને ૫૦૦ ગ્રામના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન આપવામાં આવે છે .
- માતૃશક્તિ :-પૂરક પોષણ યોજના હેઠળ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને ૬૦૦ કિલો કેલરી અને ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવા પોષણયુક્ત આહાર ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે. સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને માતૃશક્તિના ૧ કિ.ગ્રાના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે.
- પૂર્ણશક્તિ :- પૂરક પોષણ યોજના હેઠળ કિશોરીઓને ૬૦૦ કિલો કેલરી અને ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવા પોષણયુક્ત આહાર ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે .કિશોરીઓને પૂર્ણશક્તિના ૧ કિ.ગ્રાના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે.

હાલમાં તમામ જિલ્લામાં ટેક હોમ રેશનના ઉત્પાદન અને વિતરણની વ્યવસ્થા GCMMF મારફતે તમામ ઘટકોમાં કરવામાં આવેલ છે. જે અન્વયે ડિસેમ્બર-૨૦૨૧ અંતિત કુલ ૫૩.૩૧ લાખ લાભાર્થીઓને ટેક હોમ રેશન હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ છે .

૩ .દૂધ સંજીવની યોજના :-

રાજ્યના ૨૦ જિલ્લાના ૫૦ આદિજાતી તાલુકાઓના ૮૩ ઘટકો અને ૨૨ વિકાસશીલ તાલુકાઓના ૨૬ ઘટકોમાં દૂધ સંજીવની યોજના અમલમાં છે. આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં આવતા ૬ માસથી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડિયામાં ૫ દિવસ ૧૦૦ મિલી.પેશ્યુરાઇઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઇડ દૂધ આપવામાં આવે છે અને સગર્ભા, ધાત્રી માતાઓને અઠવાડિયામાં ૨ દિવસ ૨૦૦ મી.લિ પેશ્યુરાઇઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઇડ દૂધ આપવામાં આવે છે .વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમિયાન સરેરાશ ૧૩.૦૭ લાખ લાભાર્થીઓને આવરી લેવામાં આવેલ હતા. વર્ષ:૨૦૨૦-૨૧ તેમજ વર્ષ:૨૦૨૧-૨૨ માં કોવિડ-૧૯ ના કારણે આંગણવાડી કેન્દ્રો બંધ રહેતા આ યોજનાનો અમલ થઈ શક્યો નથી.

૪. ત્રીજુ ભોજન :-

આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં કુપોષિત બાળકોનું વજન વધારવા માટે ૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને વર્ષ ૨૦૧૨ના ધોરણ પ્રમાણે રૂ. ૩ ની મર્યાદામાં ટેક હોમ રેશન ઉપરાંત ત્રીજુ ભોજન આપવાની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. ત્રીજુ ભોજન ઓછા વજનવાળા તમામ બાળકોને આંગણવાડી કેન્દ્રથી છુટયા પછી પુરક પોષણ આહાર તરીકે ઘરે લઈ જવાનું રહે છે. આંગણવાડી કેન્દ્ર ધ્વારા આપવામાં આવતા સવારના નાસ્તા તથા બપોરના આહાર ઉપરાંત સામાન્ય ઓછા વજનવાળા અને અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકો (WHO ના ગ્રોથ ચાર્ટ પ્રમાણે પીળા અને લાલ ઝોનમાં આવતા બાળકો) ને ૫૦ ગ્રામ જથ્થાવાળુ લાડું, ત્રીજા આહાર ઘરે લઈ જવાના (THR) તરીકે અઠવાડિયામાં ૬ દિવસ (સોમ થી શનિ) આપવામાં આવે છે. આ પુરક પોષણ આહાર એનર્જી ડેન્સ, પ્રોટીન સભર તેમજ ઓછા જથ્થાવાળુ છે.

૫. ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું :-

બાળકોના યોગ્ય વૃદ્ધિ અને વિકાસ માટે પૂરતું પોષણ મળવું ખૂબ જ જરૂરી છે. તેમજ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને તેમને અને બાળકના પોષણની જરૂરીયાતને પુરી પાડવા રોજીંદી જરૂરિયાત કરતા વધારે શક્તિ, પ્રોટીન, વિટામીન્સ, ખનીજ તત્વો વગેરે પોષક તત્વોની જરૂરિયાત હોય છે. શરીરને સુક્ષ્મ પોષકતત્વો ખૂબ જ ઓછી માત્રામાં જરૂરી હોય છે, પરંતુ સામાન્ય શારીરિક કાર્ય, વૃદ્ધિ અને વિકાસ માટે ખૂબ જ જરૂરી છે. વર્ષ:૨૦૨૨-૨૩ માં આઇસીડીએસ અંતર્ગત લાભાર્થીઓને આયર્ન અને આયોડીન ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું આપવાની ચાલુ બાબતમાં રૂ.૧૯૮૯.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં આઇસીડીએસ હેઠળ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં બાળકો માટે ૧ કિ.ગ્રા પ્રતિ માસ તેમજ સગર્ભા ધાત્રી માતાઓને અને કિશોરીઓને ૧ કિ.ગ્રા ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું પ્રતિ માસ આપવામાં આવે છે. ડબલ ફોર્ટિફાઇડ (એટલે કે આયોડીન અને આયર્નયુક્ત) મીઠુંમાં Iron: 850-1100 ppm Iodine: 30ppmનું પ્રમાણ છે.

૬. મંગળ દિવસ :-

ગુજરાતમાં કુપોષણનો દર ઘટાડવા માટે, સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને પોષણ અને આરોગ્ય અંગેનું શિક્ષણ આપવું, પૂર્વ પ્રસુતિ સેવાઓ આપવી, જોખમી સગર્ભા માતાઓને ઓળખીને સંદર્ભ સેવાઓ પૂરી પાડવી તેમજ બાળકોના વાલીઓને કુપોષણ અંગે જાગૃત કરવા સમુદાયની સામેલગીરી થકી જન આંદોલન સ્વરૂપે આંગણવાડી કક્ષાએ ૪ મંગળ દિવસની ઉજવણી કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે મુજબ પ્રથમ મંગળવાર-સુપોષણ સંવાદ : માતાઓ અને સમુદાયમાં સગર્ભાવસ્થા અને સ્તનપાન દરમિયાન લેવાતી કાળજી અંગે જાગૃતિ લાવવા માટે બેબી શાવરની વિધિ સાથે મીટીંગનું આયોજન કરવામાં આવે છે, બીજો મંગળવાર-બાલતુલા દિવસ : બાળકોનું વજન (બાળકોનું ગ્રોથ મોનીટરીંગ), ત્રીજો મંગળવાર- ઉપરી આહારનું મહત્વ અને સમયસર શરૂઆતને પ્રોત્સાહન આપવા માટે અને ચોથો મંગળવાર- પોષણ અને બિન-પોષણ ઘટકોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સ્થાનિક પ્રભાવકોની હાજરીમાં THR નું વિતરણ અને કિશોરીઓની બેઠકો. ચારેય મંગળ દિવસની ઉજવણી માટે પોષણ અભિયાન અને સ્ટેટ બજેટની ગ્રાંટ મળીને આંગણવાડી દીઠ માસિક રૂ.૮૫૦/- ની જોગવાઈ કરવામાં આવે છે.

૭. પોષણ સુધા યોજના :-

સ્ત્રીના જીવનમાં સગર્ભા અને ધાત્રી અવસ્થા ખુબ મહત્વપૂર્ણ છે. આ અવસ્થા દરમિયાન માતાઓને ગર્ભમાં રહેલ શીશુ અને સ્તનપાન કરાવવા માટે વધુ પ્રમાણમાં પોષણની જરૂરીયાત રહે છે. જેને ધ્યાને લેતા, ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ થી પ્રાયોગિક ધોરણે રાજ્ય બજેટમાં પાંચ જિલ્લાઓના ૬ તાલુકાઓમાં પોષણ સુધા યોજના (સ્પોટ ફીડીંગ પ્રોગ્રામ) શરૂ કરવામાં આવેલ છે. સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓમાં પાંડુરોગમાં ઘટાડો તેમજ તેઓની પોષણ સ્થિતિ અને પ્રસૂતિના પરિણામોમાં સુધારો લાવવાનો છે. જેમાં તમામ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને આંગણવાડી કેન્દ્ર ઉપર જ રોજ એક વખત સંપૂર્ણ ભોજન આપવામાં આવે છે તથા તેની સાથે સાથે આઈ.એફ.એ અને કેલ્શિયમની ગોળી પણ આપવામાં આવે છે.

નોંધ:- નોવેલ કોરોના વાયરસ COVID-19 સામે સાવચેતીના પગલા રૂપે સરકારશ્રીના તા:૧૬/૦૩/૨૦૨૦ ઠરાવથી તમામ આંગણવાડીઓમાં બાળકોને બોલાવવાનું મોકુફ રાખ્યું છે. આથી, વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ તેમજ વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં કોવિડ-૧૯ ના કારણે આંગણવાડી કેન્દ્રો બંધ રહેતા એવી યોજના કે જે આંગણવાડીઓના લાભાર્થીઓ સાથે દૈનિક રીતે સીધી જોડાયેલી છે તેવી યોજના જેવી કે દૂધ સંજીવની યોજના, ત્રીજું ભોજન તથા પોષણ સુધા યોજના જેવી યોજનાઓનો અમલ થઈ શક્યો નથી.

૮. અન્ય મુખ્ય યોજનાઓની વિગતો:-

૮.૧ નવા નંદધર બાંધકામ , આંગણવાડી રીપેરીંગ તથા અપગ્રેડેશન:-

ગુજરાત રાજ્યમાં મંજૂર થયેલ કુલ ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો પૈકીની તમામ આંગણવાડીઓ કાર્યાન્વિત છે. રાજ્યમાં ૪૩૧૬૩ આંગણવાડી કેન્દ્રો પોતાના મકાનમાં બેસે છે. જે આંગણવાડીઓ કેન્દ્રોના પોતાના મકાન નથી તેવા કુલ ૯૮૬૬ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે સન ૨૦૦૮-૦૯ થી આંગણવાડી કેન્દ્રોના મકાનની બાંધકામની કામગીરી કરવામાં આવે છે. એકસરખા તૈયાર થયેલા આંગણવાડી કેન્દ્રોને નંદધર નામ આપવામાં આવેલ છે.

સને ૨૦૨૨-૨૩ માં કુલ ૫૦૦ “નંદધર” બનાવવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ભારત સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ કુલ રૂ.૭.૦૦ લાખ નિયત કરવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રૂ.૫.૦૦ લાખ મનરેગા યોજના હેઠળ જ્યારે રાજ્ય સરકારની એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ રૂ.૨.૦૦ લાખ નિયત કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ભારત સરકારશ્રી દ્વારા એક યુનિટ દીઠ રૂ.૧.૦૦ લાખ અને રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા રૂ.૧.૦૦ લાખના શેરફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ જોગવાઈ અન્વયે સન ૨૦૨૨-૨૩ ના બજેટમાં રૂ.૨૦૦.૦૦ લાખની નવી બાબત તરીકે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

સને ૨૦૨૨-૨૩ માં રાજ્ય સરકારના ૧૦૦% ફાળાથી નગરપાલિકા તેમ જ મહાનગરપાલિકા વિસ્તારમાં આંગણવાડી કેન્દ્રોના બાંધકામ માટે પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ રૂ.૭.૦૦ મુજબ કુલ ૫૦ “નંદધર” ટાઇપ આંગણવાડી કેન્દ્રોના બાંધકામ માટે રૂ. ૩૫૦.૦૦ લાખની જોગવાઈ નવી બાબત તરીકે કરવામાં આવેલ છે.

૮.૨ સેજા કચેરી બાંધકામ -

ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ દરેક તાલુકાના દરેક ઘટકમાં ૨૫ આંગણવાડી કેન્દ્રોને ધ્યાનમાં રાખી સેક્ટર કચેરી બનાવવામાં આવે છે. સદર સેક્ટરમાં ફરજ બજાવતી મુખ્ય સેવિકાએ તેઓના તાબા હેઠળની

આંગણવાડી કેંદ્રોની મુલ્યાંકન કામગીરી, વહીવટી, યોજનાકીય તથા હિસાબી કામગીરી કરવાની રહે છે, સેક્ટરના લગત તમામ રેકર્ડ, રજીસ્ટરો વિગેરે માટેની જાળવણી કરવાની રહે છે. જે માટે સને ૨૦૧૯-૨૦ માટે અંદાજિત ૨૧ સેક્ટર કચેરીના મકાન બનાવવાનું આયોજન છે. આ મકાન બાંધકામનું અંદાજિત ક્ષેત્રફળ ૬૮.૭૭ ચો.મી. થાય છે. જેમાં મુખ્ય સેવિકાની બેઠક વ્યવસ્થા, મિટીંગ હોલ, શૌચાલયની સુવિધા વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

આ અંગે સરકારશ્રીના એસ.ઓ.આર.મુજબ અંદાજિત યુનિટ કોસ્ટ રૂ.૧૨.૩૭ લાખ નિયત કરવામાં આવેલ છે. આમ સને ૨૦૧૯-૨૦ માટે રાજ્યમાં ૨૨ સેક્ટર કચેરી માટે રૂ.૨૭૨.૧૪ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. તેમ જ સને ૨૦૨૨-૨૩ માટે રાજ્યમાં ૧૫ સેક્ટર કચેરી માટે રૂ.૧૮૫.૫૫ લાખની બજેટ જોગવાઈ નવી બાબત તરીકે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

૮.૩ ઇડલી કુકર, સ્ટવ, ગેસ કનેક્શન વગેરે સુવિધાઓ :-

સુપ્રીમ કોર્ટની સુચનાઓ મુજબ બાળકોને અને માતાઓને તાજો રાંધેલો ખોરાક દરરોજ પુરો પાડવાનો થાય છે અને આ સુવિધા વર્ષના ૩૦૦ દિવસ દરમિયાન પ્રાપ્ત કરવાની છે. પુરક પોષણ તૈયાર કરવા માટે હાલ બળતણમાં લાકડા અથવા કેરોસીનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. પરંતુ જો લાકડાં અને કેરોસીનના બદલે ગેસ કનેક્શન આપવામાં આવે અને ગેસ અને કુકરથી જો રાંધવાની પ્રક્રિયા કરવામાં આવે તો બળતણ તેમજ રાંધવાના સમયમાં કરકસર થાય એમ જણાયેલ છે. જે જગ્યા ઉપર પ્રાયોગિક ધોરણે ગેસ કનેક્શનથી રાંધવાનું કામ કરવામાં આવે તો ૨૦% જેવો બળતણનો ખર્ચ બચત થયેલ તેમ જોવા મળેલ છે.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં આંગણવાડી કેંદ્રોમાં ગેસ કનેક્શન, ગેસ સ્ટવ અને ઇડલીકુકર પુરા પાડવા માટે રૂ.૧ લાખની ટોકન જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. તેમજ ૫૩૦૨૯ મંજૂર પૈકી કાર્યાન્વિત આંગણવાડી કેંદ્રોમાં ગેસ રીફીલીંગ માટે ૧૫૨૪.૨૫ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે..

૮.૪ સંપૂર્ણ સ્વચ્છતા અભિયાન યોજના (ટોટલ સેનીટેશન) :-

સ્વચ્છતા મૂલ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને આ અભિયાન હેઠળ આંગણવાડીના બાળકોમાં સ્વચ્છતાની ટેવો કેળવાય, બાળકોને સ્વચ્છ વાતાવરણ પુરું પડાય તથા જે ૮૦ ટકા રોગો ગંદકી અને પ્રદુષિત પાણીથી થાય છે. તેમાંથી મહદ અંશે બાળકોને રોગના ભોગ બનતા અટકાવી અને બચાવી શકાય. જીલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સીની સહાયથી સ્વચ્છતા સંકુલ બનાવવામાં આવેલ છે. સ્વચ્છતા અભિગમ અંગે જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી, લોક જાગૃતિ માટે શૌચાલયનો પ્રયોગ કરવા, સ્વચ્છ રાખવા માટે, આંગણવાડી કેંદ્રોના તમામ કર્મચારીઓને જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી આપવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં કુલ ૩૧૬૭ આંગણવાડી કેંદ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂ.૧૨,૦૦૦/- લેખે રૂ.૩૮૦.૦૪ લાખની બજેટ જોગવાઈ ચાલુ બાબતે કરવામાં આવેલ છે અને તેમાંથી ડોલ સાબુ, નેઇલકટર, ફીનાઇલ, સાવરણી, પાણી પીવાના ડોયા, પાણીની ગરણી વગેરે સાધન આપવામાં આવે છે. આમ નાના બાળકની નાનામાં નાની જરૂરીયાતનો ખ્યાલ રાખી બાળકોમાં સ્વચ્છતાની સુટેવો પડે અને રોગોથી મુક્ત સ્વસ્થ બાળક રહે તેવા ધનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરવામાં આવેલ છે. તથા નવી ગાઇડ લાઇન મુજબ આંગણવાડી કેંદ્રોમાં પાણીની સવલત માટે કુલ ૧૦ આંગણવાડી કેંદ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂ.૧૦,૦૦૦/- લેખે રૂ.૧.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ ચાલુ બાબતે કરવામાં આવેલ છે.

૮.૫ જર્જરીત આંગણવાડી કેંદ્રોના બાંધકામ:

જે આંગણવાડી કેંદ્રોના મકાન જુના હોય અને બેસવા લાયક ન હોય તેના માટે નાયબ કાર્યપાલક ઇજનેરશ્રી પાસેથી જર્જરીત હોવા અંગેનું પ્રમાણ પત્ર મેળવી જે આંગણવાડી કેંદ્રને તોડી તે જ આંગણવાડી કેંદ્રના સ્થાને આંગણવાડીનું નવું મકાન બાંધકામ થાય છે.

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯થી રાજ્યમાં નવી બાબત તરીકે ૨૩૪ જર્જરીત આંગણવાડી કેંદ્રોના બાંધકામ મંજૂર થયા હતા. મનરેગા યોજના અંતર્ગત ભાડાના કે અન્ય મકાન હોય તેવી આંગણવાડીના મકાન બાંધકામ થતા હોઈ જર્જરીત આંગણવાડીઓનો સમાવેશ થઈ શકતો નથી. હાલ રાજ્યમાં ૬૧૮૮ આંગણવાડી કેંદ્રો જર્જરીત હાલતમાં છે. વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ બાદ જર્જરીત આંગણવાડી કેંદ્રોના બાંધકામની બજેટ જોગવાઈ મંજૂર થયેલ નથી.

૮.૬ આઈસીડીએસ તાલીમ કાર્યક્રમ :-

- વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં ચાલુ બાબતની કુલ ૬૨૦૫ આંગણવાડી કાર્યકર, તેડાગર અને મુખ્ય સેવિકા બહેનોની જોબ/ઓરીએન્ટેશન તાલીમ કરવા માટે કુલ રૂ.૩૪૮.૭૦ લાખની (૬૦:૪૦ મુજબ) જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- ૩૪૨૮ આંગણવાડી તેડાગરની બહેનોની રસોઈ તાલીમ માટે વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં ચાલુ બાબતની કુલ રૂ. ૨૮.૫૬ લાખની (૧૦૦% સ્ટેટ બર્ડન) જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે .
- રાજ્યમાં ૯૫૫૯ આંગણવાડી કાર્યકર બહેનોને શિશુ અને નાના બાળકોની ખોરાક પ્રથાની તાલીમ (IYCF) માટે વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં ચાલુ બાબતની રૂ.૨૫૦.૮૬ લાખની (સ્ટેટ બર્ડન) જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે .
- રાજ્યમાંથી ૧૦૦ આંગણવાડી કાર્યકર બહેનો માટે ડૉ.બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી દ્વારા CCCD કોર્સ માટે વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં ચાલુ બાબતની રૂ.૧.૦૦ લાખની (૧૦૦% સ્ટેટ બર્ડન) જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. જેથી કરીને આંગણવાડી કાર્યકર બહેનો વધુ સારી રીતે બાળવિકાસ અને પોષી માહિતી મેળવી શકે .
- રાજ્ય સરકાર દ્વારા રૂ.૯૭૭.૦૦ લાખનું બજેટ ચાલુ બાબત તરીકે વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માટે આઈ.ઈ.સી. પ્રવૃત્તિઓ માટે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. આ બજેટ જોગવાઈનો ઉપયોગ લોકોમાં જનજાગૃતિ રાજ્ય અને જીલ્લામાં કરવાની કામગીરી માસ મિડિયા, પ્રિન્ટ મિડિયા, સોશિયલ મિડિયા અને આઈઈસી મટીરીયલ માધ્યમોથી કરવામાં આવશે .

આઈસીડીએસ અને મહિલા અને બાળવિકાસ વિભાગ અંતર્ગત વિવિધ કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની ઝલક અને તેનાં નિયમિત પ્રત્યાયન માટે ‘સહિયર ગોષ્ઠી’ માસિક સામાયિક પ્રકાશિત કરવામાં આવશે જેના માટે રાજ્ય સરકારના બજેટમાં રૂ. ૧૫૮.૪૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

૯. સ્કીમ ફોર એડોલસન્ટ ગર્લ્સ –(SAG):-

એપ્રિલ-૨૦૧૮ થી રાજ્યના તમામ ૩૩ જિલ્લા અને ૬ કોર્પોરેશન વિસ્તારમાં ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની શાળાએ ન જતી કિશોરીઓ માટે એસ.એ.જી યોજના અમલમાં છે. આ યોજના હેઠળ પોષણ અને બિન-પોષણ સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પુરક પોષણ સેવામાં વાર્ષિક ૩૦૦ દિવસ માટે રૂ.૯.૫/- લેખે કિશોરીઓને પુરક પોષણ આપવામાં આવે છે, જેમાં ભારત સરકાર અને ગુજરાત સરકારનો ફાળો ૫૦:૫૦ મુજબ છે. બિન-પોષણ સેવામાં પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ પ્રતિ ચોથા મંગળવારે પૂર્ણ દિવસની ઉજવણી માટે રૂ.૬૦/- લેખે જોગવાઈ કરવામાં આવે છે, જેમાં ભારત સરકાર અને ગુજરાત સરકારનો ફાળો ૬૦:૪૦ મુજબ છે. જેમાં જીવન કૌશલ્ય તાલીમ, આરોગ્ય તપાસ તેમજ જાહેર સ્થળોની મુલાકાત જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં જનરલ સદર હેઠળ રૂ.૯૬૬.૫૯ લાખ, એસ.સી.પી સદરે રૂ.૭૨.૭૬ લાખ અને ટ્રાયબલ સદરે રૂ.૬૧૦.૫૬ લાખ., આમ, “સ્કીમ ફોર એડોલસન્ટ ગર્લ્સ” હેઠળ કુલ રૂ.૧૬૪૯.૯૧ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૦. પૂર્ણ યોજના:-

એપ્રિલ-૨૦૧૮ થી રાજ્યના તમામ ૩૩ જિલ્લા અને ૬ કોર્પોરેશન વિસ્તારમાં ૧૫ થી ૧૮ વર્ષની તમામ કિશોરીઓ (શાળા એ જતી તેમજ ન જતી) માટે પૂર્ણ યોજના અમલમાં છે. પૂર્ણ યોજના ૧૦૦% રાજ્ય પુરસ્કૃત યોજના છે. આ યોજના હેઠળ પોષણ અને બિન-પોષણ સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પુરક પોષણ સેવામાં વાર્ષિક ૩૦૦ દિવસ માટે રૂ.૯.૫/- લેખે કિશોરીઓને પુરક પોષણ આપવામાં આવે છે. બિન-પોષણ સેવામાં પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ પ્રતિ ચોથા મંગળવારે પૂર્ણ દિવસની ઉજવણી માટે રૂ.૧૪૦/- લેખે જોગવાઈ કરવામાં આવે છે, જે અંતર્ગત વ્યવસાયિક તાલીમ, જીવન કૌશલ્ય તાલીમ તેમજ જાહેર સ્થળોની મુલાકાત જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પૂર્ણ યોજનાના યોગ્ય મોનીટરીંગ માટે પૂર્ણ માનવબળની ભરતી કરવામાં આવેલ છે.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં જનરલ સદર “પૂર્ણ” યોજના હેઠળ કુલ રૂ.૩૬૫૧૧.૩૫ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૧. માતા યશોદા એવોર્ડ

આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનોની શ્રેષ્ઠ કામગીરી માટે “માતા યશોદા એવોર્ડ”

આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરની શ્રેષ્ઠ કામગીરીને બિરદાવવાના આશયથી માતા યશોદા એવોર્ડની યોજના રાજ્ય સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના તા. ૨૫/૭/૨૦૦૭ ના ઠરાવથી અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે. આ કાર્યરત આંગણવાડી કેન્દ્રો પરના માનદ કાર્યકર અને તેડાગર આ યોજનાના લાભાર્થી અને તંત્ર વચ્ચેની કડી છે. આ માનદ કાર્યકરોની સેવાઓને વધુ સુદૃઢ બનાવવા અને વધુ કાર્યદક્ષતાથી સેવાઓ પુરી પાડે તે માટે તેઓને પ્રોત્સાહન પુરુ પાડવાના આશયથી રાજ્ય સરકાર તરફથી માતા યશોદા એવોર્ડ આપવામાં આવે છે. તા.૧૯/૦૮/૨૦૨૦ ના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના ઠરાવ મુજબ માતા યશોદા એવોર્ડ અંતર્ગત મુખ્ય સેવિકાને રાજ્ય કક્ષાના એવોર્ડ માટે મુખ્ય સેવિકાને

રૂ.૬૧૦૦૦/-, આંગણવાડી કાર્યકરને રૂ.૫૧૦૦૦/- અને આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૩૧૦૦૦/-, જિલ્લા/મહાનગરપાલિકા કક્ષાના એવોર્ડ માટે મુખ્ય સેવિકાને રૂ.૪૧૦૦૦/-, આંગણવાડી કાર્યકરને રૂ.૩૧૦૦૦/-, અને આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૨૧૦૦૦/- તેમજ જિલ્લા/ મહાનગરપાલિકાના ઘટક કક્ષાના એવોર્ડ માટે આંગણવાડી કાર્યકરને રૂ.૨૧૦૦૦/- અને આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૧૧૦૦૦/- આપવામાં આવે છે. અને પાત્રતા ધરાવવા અંગેના નિયત માપદંડો નીચે મુજબ છે.

માતા યશોદા એવોર્ડ માટે કામગીરીના માપ દંડો

- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રના લાભાર્થીઓની નોંધણી
 - ❖ પુરક પોષણ હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ લાભાર્થી
 - ❖ લાભાર્થીઓને આપવામાં આવેલ આરોગ્ય સંબંધિત સેવાઓ
 - ❖ ગ્રોથ મોનીટરીંગ
 - ❖ રેકૉર્ડ રજીસ્ટર તેમજ અન્ય ખાધ્ય સામગ્રીની જાળવણી
 - ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રમાં લાભાર્થીઓને અનુરૂપ મહત્વના દિવસ અને સપ્તાહની ઉજવણી
 - ❖ લોક સહકાર
 - ❖ આઇ.સી.ડી.એસ.ને સંબંધિત અન્ય યોજનાઓના અમલીકરણ બાબત
 - ❖ પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ અભ્યાસક્રમનું મુલાકાત દરમિયાન મોનીટરીંગ તેમજ પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ કીટના ઉપયોગ અંગે મુલાકાત દરમિયાન માર્ગદર્શન
 - ❖ ICDS(CAS) અંતર્ગત ૧૦ રજીસ્ટર અંગેની સૂચવ્યા મુજબ દૈનિક કામગીરી
- ઉપરોક્ત એવોર્ડ જુદી જુદી કક્ષાએ નક્કી કરેલ જુદી જુદી કમિટિઓ દ્વારા નક્કી કરી આપવામાં આવે છે. આ માટે ચાલુ વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ.૧૯૯.૯૨/- લાખની જોગવાઈ ચાલુ બાબત તરીકે સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૨. માતા યશોદા ગૌરવનિધિ

માતા યશોદા ગૌરવનિધિ વિમા યોજના અંતર્ગત આંગણવાડી કાર્યકરો તથા તેડાગર બહેનોને વિમા કવચ પુરૂ પાડવાના હેતુથી રૂ.૫૦/- નો ફાળો રાજ્ય સરકાર અને બાકીના રૂ.૫૦/-નો ફાળો વિમા પોલીસી ધારક આંગણવાડી કાર્યકર/તેડાગર બહેનોએ ચૂકવવાનો રહે છે. આમ માસિક રૂ.૧૦૦/- ના પ્રિમિયમ પૈકી રૂ.૧૭/- ની રકમ વિમા પેટે તથા બાકી રહેતી રૂ.૮૩/- ની રકમ વિમા ધારકની બચત તરીકે જમા થાય છે. વિમા ધારક વય નિવૃત્ત થાય ત્યારે તેના ખાતે તેની થયેલ બચત રકમ વ્યાજ સહિત મળવાપાત્ર થાય છે. જો વિમા ધારક વય નિવૃત્ત પહેલાં અવસાન પામે તો રૂ.૫૦,૦૦૦/- અને બચત રકમ વ્યાજ સહિત આપવામાં આવે છે. વર્ષ:૨૦૨૨-૨૩ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ.૬૨૫.૫૫/- લાખની ચાલુ બાબત તરીકે જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

૧૩. કમિશ્નરશ્રી મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ખાતે સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ યુનિટ બનાવવું

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ અંતર્ગત કમિશ્નરશ્રી મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી ખાતે એક સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર બનાવવામાં આવેલ છે, તેમજ માન.મુખ્યમંત્રીશ્રી ગુજરાત રાજ્યના વરદ હસ્તે તા.૭ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ના રોજ તેનું શુભારંભ કરવામાં આવેલ છે.

સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત ૧૮ ડેસ્ક ઓપરેટર (કોલ સેન્ટર એક્ઝેક્યુટિવ) લેવામાં આવેલ છે જે તમામ જીલ્લાઓના પ્રોગ્રામ ઓફિસરશ્રી, બાળ વિકાસ યોજના અધિકારીશ્રી, મુખ્યસેવિકા, આંગણવાડી કાર્યકર/તેડાગર અને આઈસીડીએસના લાભાર્થીઓ સાથે સમયાંતરે સંવાદ કરે છે. તેમના દ્વારા વિવિધ યોજનાઓનું સઘન મોનીટરીંગ કરવામાં આવે છે જેની સીધી અસર યોજનાઓના અમલીકરણમાં થાય છે.

તમામ યોજનાનું સઘન મોનિટરિંગ માટે સ્ટેટ મેનેજમેન્ટ સેન્ટર અંતર્ગત એક પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ યુનિટ બનાવવાના આયોજન છે જેમા વિવિધ વિષયોના તકનીકી નિષ્ણાંતોની સેવાઓ લેવાના રહેશે. આ માટે સને ૨૦૨૨-૨૩ના અંદાજપત્રમાં રૂ.૨૭.૬૦/-લાખની રકમની જોગવાઈ નવી બાબત તરીકે કરવામાં આવે છે.

૧૪. પોષણ ત્રિવેણી પ્રોત્સાહક પુરસ્કાર

“ગુજરાત પોષણ અભિયાન-૨૦૨૦” માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કુપોષણ હટાવવા અન્વયે આંગણવાડી કાર્યકર, આંગણવાડી તેડાગર, આશા વર્કર, ANM ને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે પુરસ્કાર આપવાની જાહેરાત કરેલ. આ પુરસ્કાર યોજનામાં AAA(Anganwadi worker/Helper, ASHA & ANM)ને પ્રોત્સાહિત કરવા આંગણવાડી વર્કરને રૂ.૧૨,૦૦૦/-, આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૬,૦૦૦/-, આશા વર્કરને રૂ.૧૨,૦૦૦/-, એ.એન.એમ. ને પણ રૂ.૧૨,૦૦૦/-, તેઓના નિયંત્રણ હેઠળની આંગણવાડીઓમાં ૧૦૦% સુપોષિત આંગણવાડીની સિધ્ધિ હાંસલ કરે તો વર્ષ દરમિયાન આ પુરસ્કાર આપવામાં આવશે. જે અંગે વર્ષ:૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ.૬૭૮.૦૦ લાખની જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે.

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૨૨-૨૩

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	યોજના નંબર (૬ અંકમાં)	માંગણી નંબર/ મુખ્ય સદર/ પેટા સદર/ ગૌણ સદર/ પેટા સદર/એન.ટી.આર.	વાર્ષિક યોજના ૨૦૨૨-૨૩ (જોગવાઈ)		
			કુલ	ચાલુ બાબત	નવી બાબત
૦	૧	૨	૩	૪	૫
૧	૧૧૭૯૮૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૯ ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૦ NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય	૭૩૮૯૦.૭૦	૭૩૮૯૦.૭૦	૦.૦૦
		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૩ NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય ૧૦૦% સ્ટેટ	૯૦૯૦૧.૫૯	૯૦૯૦૧.૫૯	૮૧૧૦૦.૦૦
૨	૧૨૭૯૮૬	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૨૦ ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૨૧ આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાઇબલ (ટી.એસ.પી)	૨૬૧૫૨.૯૬	૨૬૧૫૨.૯૬	૦.૦૦
		૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૧૨ NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાઇબલ (ટી.એસ.પી) ૧૦૦% સ્ટેટ	૨૬૨૭૧.૮૯	૧૪૪૭૧.૮૯	૧૧૮૦૦.૦૦
૩	૧૩૭૯૮૭	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૦૪ ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૦૫ ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૦૬ NTR-3 ખાસ અંગભૂત યોજના	૫૮૫૫.૦૬	૫૮૫૫.૦૬	૦.૦૦
૪	૧૧૭૯૮૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૬ CSS ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૭ State NTR-5 મનરેગા હેઠળ બાંધકામ	૨૦૦.૦૦	-	૨૦૦.૦૦
૫		૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૫ NTR-5 સેજા/સેક્ટર	૧૮૫.૫૫	-	૧૮૫.૫૫

		કચેરી બાંધકામ			
૬		૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૫ NTR-5 ન.પા.વિ.માં આં.વા.કે. બાંધકામ	૩૫૦.૦૦	-	૩૫૦.૦૦
૭	૩૬૫૬૫૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૭ NTR-6 પૂર્ણ યોજના	૩૬૫૧૩.૩૫	૩૬૫૧૧.૩૫	૨.૦૦
૮	૧૧૭૯૯૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10 આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો	૨૯૩૪૭.૯૧	૨૯૩૪૭.૯૧	૦.૦૦
૭	૧૧૭૯૯૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR-11 માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૯૬.૫૧	૧૯૬.૫૧	૦.૦૦
૮	૧૧૭૯૯૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22 બ્લોક ઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગ અને અપગ્રેડેશન	૮૮૮.૬૫	૮૭૬.૦૦	૧૨.૬૫
૯	૧૧૫૬૫૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૯ NTR-12 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૨૫૪૧.૦૫	૨૫૪૧.૦૫	૦.૦૦
૧૦	૧૧૫૬૫૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૩ ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૪ (બિન-પોષણ) ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૫ ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૬ (પોષણ) સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) જનરલ NTR-13	૯૬૬.૫૯	૯૬૬.૫૯	૦.૦૦
૧૧	૧૧૫૬૫૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૨૨ (બિન-પોષણ) ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૨૩ ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૨૪ (પોષણ) ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૨૫ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) ટ્રાઈબલ NTR-13	૬૧૦.૫૬	૬૧૦.૫૬	૦.૦૦
૧૨	૧૧૫૬૫૨	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૦૭ (બિન-પોષણ) ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૦૮	૭૨.૮૬	૭૨.૮૬	૦.૦૦

		૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૦૯ (પોષણ) ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૧૦ ૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૭૮૯-૧૧ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) એસ.સી.પી NTR-13			
૧૩	૧૬૫૬૫૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૨૦ NTR-19 પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૫૦.૦૦	૫૦.૦૦	૦.૦૦
૧૪	૧૬૫૬૬૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૨૧ NTR-21 ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક મશીન	૧૦૨૧.૪૫	૧૦૨૧.૪૫	૦.૦૦
૧૫	૧૧૫૬૫૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૨૨ મિશન બલમ સુખમ- આઇસીડીએસ મિશન	૭૬૯૭.૪૨	૭૬૯૭.૪૨	૦.૦૦
૧૬	૧૧૫૬૬૧	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૮ ૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૯ આંગણવાડી રીપેરીંગ અને અપગ્રેડેશન, સેનીટેશન, પીવાનું પાણી	૩૮૪.૦૬	૩૮૪.૦૬	૦.૦૦
૧૭	૫૧૫૬૫૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૭ CSS ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૮ State NTR-18 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ (મકાનભાડુ, તાલીમ.આઇ.સી, માનદ વેતન,ગણવેશ સાડી	૩૮૬૯૭.૯૬	૩૮૬૯૭.૯૬	૦.૦૦
		૧૦૬-૨૨૩૬-૮૦-૦૦૧-૦૩ ૧૦૬-૨૨૩૬-૮૦-૦૦૧-૦૪ જિલ્લા પંચાયત પગારભથ્થા, કોર્પો. પગારભથ્થા	૯૯૪૪.૨૧	૯૯૧૪.૨૧	૩૦.૦૦
		૧૦૬-૨૨૩૬-૮૦-૦૦૧-૦૧ ૧૦૦% સ્ટેટ બર્ડન	૪૮૦૫.૯૯	૪૮૦૫.૯૯	૦.૦૦
૧૮	૧૧૫૬૫૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૧૬ CSS ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૧૭ State	૧૩૧૫૫.૯૭	૧૩૧૫૫.૯૭	૦.૦૦

		NTR-16 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ, માનદ વેતન, ગણવેશ સાડી			
		૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૧૮ ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૧૯ પગાર ભથ્થા જિલ્લા	૪૧૪૯.૨૮	૪૧૩૯.૨૮	૧૦.૦૦
		૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૧૫ ૧૦૦% સ્ટેટ બર્ડન	૫૭૨.૮૩	૫૭૨.૮૩	૦.૦૦
૧૯		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૫ ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૬ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૯૧૭૭.૬૬	૯૧૭૭.૬૬	૦.૦૦
૨૦		૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૮૭.૮૧	૮૭.૮૧	૦.૦૦
૨૧		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૧ ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત)	૦.૧૦	૦.૧૦	૦.૦૦
		કુલ	૩૮૪૬૯૦.૧૮	૨૯૦૯૯૯.૭૭	૯૩૬૯૦.૪૧

ભાગ - ૩

પત્રક - ૬.

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ ખર્ચ દર્શાવતું પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	માંગણી નંબર/પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર	૨૦૨૧-૨૨ નો ખર્ચ (૩૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૨)		
		મહેસુલ	મુડી	કુલ
૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-2 આઈ.સી.ડી.એસ. જનરલ	૪૯૨૯૪.૭૫	૦.૦૦	૪૯૨૯૪.૭૫
૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ NTR-2 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ	૨૫૪૩૫.૨૦	૦.૦૦	૨૫૪૩૫.૨૦
૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-3 આઈ.સી.ડી.એસ એસ.સી.પી.	૪૫૦૮.૬૨	૦.૦૦	૪૫૦૮.૬૨
૪	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-13 ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ NTR-13 ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ NTR-13 કિશોરી બાળાઓના સશક્તિકરણ માટેની સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૧૬૩૬.૩૧	૦.૦૦	૧૬૩૬.૩૧
૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10 આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરને વધારાની સવલતો	૨૯૪૧૫.૭૯	૦.૦૦	૨૯૪૧૫.૭૯
૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR- માતા યશોદા એવોર્ડ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦
૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ NTR-12 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૪૬૩.૭૪	૦.૦૦	૧૪૬૩.૭૪
૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ NTR-11 પૂર્ણ યોજના	૧૬૮૮૫.૦૯	૦.૦૦	૧૬૮૮૫.૦૯
૯	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ NTR-19 પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦
૧૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ NTR-21 આઈ.ટી. અને બાયોમેટ્રીક	૨૦૭.૬૬	૦.૦૦	૨૦૭.૬૬

	ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર			
૧૧	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-5 આંગણવાડી બાંધકામ	0.00	૭૨૬.૦૦	૭૨૬.૦૦
૧૨	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ NTR-9 આંગણવાડી રીપેરીંગ	0.00	0.00	0.00
૧૩	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22 ઘટક કચેરીના મકાનોનું બાંધકામ, સુધારા વધારા અને સમારકામ	0.00	૩૬૮.૯૬	૩૬૮.૯૬
૧૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-18 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈસીડીએસ પગાર અને ભથ્થાં, સ્ટેનો પગાર	૪૨૩૬૫.૩૪	0.00	૪૨૩૬૫.૩૪
૧૫	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ NTR-16 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઈ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ પગારભથ્થા	૧૨૨૪૫.૬૯	0.00	૧૨૨૪૫.૬૯
૧૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ મિશન બલમ સુખમ આઈ.સી.ડી.એસ. મિશન, ડેટા ઓપરેટર પગાર	૩૫૫૧.૦૨	0	૩૫૫૧.૦૨
૧૭	૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	0.00	0.00	0.00
૧૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૫૬૨૪.૫૫	0.00	૫૬૨૪.૫૫
કુલ		૧૯૨૬૩૩.૭૬	૧૦૯૪.૯૬	૧૯૩૭૨૮.૭૨

ભાગ - ૩

પત્રક - ૬

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ
નાણાકીય જરૂરીયાત દર્શાવતું પત્રક
વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર/ માંગણી નંબર	૨૦૨૧-૨૨ની ચાલુ બાબત સુધારેલ જોગવાઈ
૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ એન.ટી.આર.-૨ આઈ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય	૭૫૧૬૮.૦૦
૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ એન.ટી.આર.-૨ આઈ.સી.ડી.એસ., ટ્રાઇબલ, (ટી.એસ.પી)	૨૭૫૩૫.૫૧
૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૩ ખાસ અંગભૂત યોજના	૫૨૬૬.૨૪
૪	૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૪૧.૧૨
૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત) અનટાઇડ ફંડ	૦.૦૦
૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ એન.ટી.આર.-૬ પૂર્ણા યોજના	૩૩૩૯૨.૪૭
૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૦ આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો	૩૨૬૩૭.૬૩
૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ એન.ટી.આર.-૧૧ માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૯૬.૫૧
૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ એન.ટી.આર.-૯ આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ	૯૪૨.૮૦
૧૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ એન.ટી.આર.-૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૨૦૧૧.૮૮
૧૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ એન.ટી.આર.-૧૩	૧૧૪૭.૭૫

	સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) જનરલ	
૧૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ એન.ટી.આર.-૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) ટ્રાઈબલ	૬૧૬.૮૬
૧૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ એન.ટી.આર.-૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) એસ.સી.પી	૪૨.૨૨
૧૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ એન.ટી.આર.-૧૯ પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૫૦.૦૦
૧૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ એન.ટી.આર.-૨૧ આઇટી & બાયોમેટ્રીક મશીન	૮૧૬.૦૯
૧૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ એન.ટી.આર.-૨૦ મિશન બલમ સુખમ-આઇસીડીએસ મિશન	૪૫૮૯.૨૩
૧૭	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ એન.ટી.આર.-૨૨ બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગ અને અપગ્રેડેશન	૩૭૦.૦૦
૧૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૮ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ, જિલ્લા તથા ઘટકનું આઇ.ઇ.સી.	૫૯૬૩૯.૭૬
૧૯	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૬ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ	૧૬૯૩૦.૪૯
૨૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૭૬૪૩.૧૭
૨૧	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૫ આંગણવાડી કેંદ્રોનું બાંધકામ	૧૮૫૦.૦૦
કુલ		૨૭૦૮૮૭.૭૩

આઈ.સી.ડી.એસ. નવી બાબત ૨૦૨૨-૨૩

(રૂ.લાખમાં)

૧	પોષણ સુધા યોજના તમામ ટ્રાઇબલ જિલ્લાઓમાં શરૂ કરવા બાબત	૧૧૮૦૦.૦૦
૨	નગરપાલિકા વિસ્તારમાં આંગણવાડી કેંદ્રોના બાંધકામ	૩૫૦.૦૦
૩	મનરેગા હેઠળ આંગણવાડી કેંદ્રોનું બાંધકામ	૨૦૦.૦૦
૪	ઘટક કચેરી ખાતે ૮ (આઠ) આંકડા મદદનીશની જગ્યાઓ મંજૂર કરવા બાબત	૪૦.૦૦
૫	સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓના પોષણ સ્તરમાં સુધારા માટે રો-રેશનનું વિતરણ	૮૧૧૦૦.૦૦
૬	મુખ્ય સેવિકાની સેજા કચેરીના બાંધકામ	૧૮૫.૫૫
૭	નિયામકશ્રી આઈસીડીએસની કચેરી ખાતેની હિસાબી શાખાને ફાળવેલ નવી બેઠક વ્યવસ્થાનું રિનોવેશન	૧૨.૬૬
૮	પુર્ણા યોજના અંતર્ગત રાજ્યમાં જુનાગઢ મહાનગરપાલિકા કક્ષાએ પુર્ણા કન્સલ્ટન્ટની ૧(એક) જગ્યા મંજૂર કરવા બાબત	૨.૨૦
કુલ		૯૩૬૮૦.૪૧

યોજનાવાર વર્ગીકરણ												(રૂ. લાખમાં)		
ક્રમ	માંગણી નંબર, મુખ્ય સદર પેટા મુખ્ય સદર, પેટાસદરનું નામ ગૌણસદર, પેટા સદર અને એન.ટી.આર	૨૦૨૦-૨૦૨૧ ના ખરેખર ખર્ચના આંકડા			૨૦૨૧-૨૦૨૨ ના વર્ષનો અંદાજ			૨૦૨૧-૨૦૨૨ ના વર્ષનો સુધારેલ અંદાજ			૨૦૨૨-૨૦૨૩ ના વર્ષનો અંદાજ			
		મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	
૧	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર. - ૩ એસ.એન.પી.	૮૩૭૭.૨૩	૦.૦૦	૮૩૭૭.૨૩	૫૨૬૬.૨૪	૦.૦૦	૫૨૬૬.૨૪	૫૨૬૬.૨૪	૦.૦૦	૫૨૬૬.૨૪	૫૮૫૫.૦૬	૦.૦૦	૫૮૫૫.૦૬	
૨	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર. - ૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૧૩૪.૬૬	૦.૦૦	૧૩૪.૬૬	૧૦૮.૫૪	૦.૦૦	૧૦૮.૫૪	૪૨.૨૨	૦.૦૦	૪૨.૨૨	૭૨.૮૬	૦.૦૦	૭૨.૮૬	

3	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૮૯ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૩ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૪ એન.ટી.આર. - ૧૮ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના- માનદવેતન (કે.પુ.ચો. ૬૦%- ૪૦% રાજ્ય)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	૨૩૬૨.૬૧	૦.૦૦	૨૩૬૨.૬૧
કુલ (૧ થી ૨) :- અ		૮૫૧૧.૮૯	૦.૦૦	૮૫૧૧.૮૯	૫૩૭૪.૭૮	૦.૦૦	૫૩૭૪.૭૮	૫૩૦૮.૪૬	૦.૦૦	૫૩૦૮.૪૬	૮૨૯૦.૫૩	૦.૦૦	૮૨૯૦.૫૩
3	માંગણી નંબર:- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર. - ૫ કન્સટ્રક્શન ઓફ નંદધર (આંગણવાડી)	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૧૮૫૦.૦૦	૧૮૫૦.૦૦	૦.૦૦	૧૮૫૦.૦૦	૧૮૫૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦

૪	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર. - ૨ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના જનરલ	૮૨૮૭૦.૧૨	૦.૦૦	૮૨૮૭૦.૧૨	૬૩૬૭૯.૭૧	૦.૦૦	૬૩૬૭૯.૭૧	૭૫૧૬૮.૦૦	૦.૦૦	૭૫૧૬૮.૦૦	૮૩૬૯૨.૨૯	૦.૦૦	૮૩૬૯૨.૨૯
૫	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૨ એન.ટી.આર. - ૧૧ માતા યશોદા એવોર્ડ	૨૦૨.૭૨	૦	૨૦૨.૭૨	૧૯૬.૫૧	૦.૦૦	૧૯૬.૫૧	૧૯૬.૫૧	૦.૦૦	૧૯૬.૫૧	૧૯૯.૯૨	૦.૦૦	૧૯૯.૯૨
૬	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૧૦૧ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.-૧૦ ખાસ પોષણકાર્યક્રમ એસ.એન.પી/ આંગણવાડી વર્કર-હેલ્પરને વધારાની સવલતો	૩૬૫૨૦.૧૯	૦.૦૦	૩૬૫૨૦.૧૯	૩૯૬૯૯.૦૦	૦.૦૦	૩૯૬૯૯.૦૦	૩૨૬૩૭.૬૩	૦.૦૦	૩૨૬૩૭.૬૩	૨૯૩૪૭.૯૧	૦.૦૦	૨૯૩૪૭.૯૧

૭	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.- ૧૮ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના જનરલ	૨૭૨૩૨.૭૪	૦	૨૭૨૩૨.૭૪	૪૯૦૨૩.૬૨	૦.૦૦	૪૯૦૨૩.૬૨	૫૯૬૩૯.૭૬	૦.૦૦	૫૯૬૩૯.૭૬	૫૩૪૧૮.૧૬	૦.૦૦	૫૩૪૧૮.૧૬
૮	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૧ એન.ટી.આર. :- ૬ પૂર્ણ યોજના	૧૮૦૭૩.૮૧	૦.૦૦	૧૮૦૭૩.૮૧	૨૨૯૪૮.૦૦	૦.૦૦	૨૨૯૪૮.૦૦	૩૩૩૯૨.૪૭	૦.૦૦	૩૩૩૯૨.૪૭	૩૬૫૧૧.૩૫	૦.૦૦	૩૬૫૧૧.૩૫
૯	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૩ એન.ટી.આર.- ૯ નંદઘર (આંગણવાડી) રીપેરીંગ	૦.૦૦	૬૧૮.૨૨	૬૧૮.૨૨	૦.૦૦	૧૮૮૫.૬૦	૧૮૮૫.૬૦	૦.૦૦	૯૪૨.૮૦	૯૪૨.૮૦	૦.૦૦	૩૮૪.૦૬	૩૮૪.૦૬
૧૦	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬	૦.૦૦	૩૨૩.૫૮	૩૨૩.૫૮	૦.૦૦	૩૭૦.૦૦	૩૭૦.૦૦	૦.૦૦	૩૭૦.૦૦	૩૭૦.૦૦	૦.૦૦	૮૭૬.૦૦	૮૭૬.૦૦

	પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૪ એન.ટી.આર.- ૨૨ બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન												
૧૧	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર: ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૩ એન.ટી.આર.- ૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૪૩૬.૦૮	૦.૦૦	૧૪૩૬.૦૮	૨૦૧૧.૮૮	૦.૦૦	૨૦૧૧.૮૮	૨૦૧૧.૮૮	૦.૦૦	૨૦૧૧.૮૮	૨૫૪૧.૦૫	૦.૦૦	૨૫૪૧.૦૫
૧૨	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૫ એન.ટી.આર.- ૧૫ પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (પીએમએમવીવાય)	૪૪૧.૭૬	૦.૦૦	૪૪૧.૭૬	-	-	-	-	-	-	-	-	-
૧૩	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬	૨૨૦૭.૯૯	૦.૦૦	૨૨૦૭.૯૯	૧૪૬૧.૦૦	૦.૦૦	૧૪૬૧.૦૦	૧૧૪૭.૭૫	૦.૦૦	૧૧૪૭.૭૫	૯૬૬.૫૯	૦.૦૦	૯૬૬.૫૯

	પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૪ એન.ટી.આર.- ૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)												
૧૪	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૬ એન.ટી.આર.- ૧૯ પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૫૦.૦૦	૦.૦૦	૫૦.૦૦	૫૦.૦૦	૦.૦૦	૫૦.૦૦	૫૦.૦૦	૦.૦૦	૫૦.૦૦
૧૫	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૮ એન.ટી.આર.- ૨૧ ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર	૨૫૧.૦૨	૦	૨૫૧.૦૨	૧૦૨૧.૪૫	૦.૦૦	૧૦૨૧.૪૫	૮૧૬.૦૯	૦.૦૦	૮૧૬.૦૯	૧૦૨૧.૪૫	૦.૦૦	૧૦૨૧.૪૫

૧૬	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૯ એન.ટી.આર.- ૨૦ મિશન બલમ સુખમ- આઈસીડીએસ સોસાયટી, મેગેઝીન	૩૨૧૪.૬૪	૦.૦૦	૩૨૧૪.૬૪	૭૬૯૭.૪૨	૦.૦૦	૭૬૯૭.૪૨	૪૫૮૯.૨૩	૦.૦૦	૪૫૮૯.૨૩	૭૬૯૭.૪૨	૦.૦૦	૭૬૯૭.૪૨
૧૭	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૧૦૨ સદર :- ૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૫૯.૧૭	૦.૦૦	૫૯.૧૭	૧૨૧.૪૭	૦.૦૦	૧૨૧.૪૭	૪૧.૧૨	૦.૦૦	૪૧.૧૨	૮૭.૮૧	૦.૦૦	૮૭.૮૧
૧૮	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૮૦૦ સદર :- ૦૩ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત)	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૧૦	૦.૦૦	૦.૧૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૦૦	૦.૧૦	૦.૦૦	૦.૧૦

૧૯	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૧૦૧ સદર :- ૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૭૬૭૮.૪૪	૦.૦૦	૭૬૭૮.૪૪	૧૩૧૧૦.૯૩	૦.૦૦	૧૩૧૧૦.૯૩	૭૬૪૩.૧૭	૦.૦૦	૭૬૪૩.૧૭	૯૧૭૭.૬૬	૦.૦૦	૯૧૭૭.૬૬
કુલ (૩ થી ૨૦) :- બ		૧૮૦,૧૮૮.૬૮	૯૪૧.૮	૧૮૧,૧૩૦.૪૫	૨૦૧૦૨૧.૦૯	૪૧૦૫.૬૦	૨૦૫૧૨૬.૬૯	૨૧૭૩૩૩.૬૧	૩૧૬૨.૮૦	૨૨૦૪૯૬.૪૧	૨૨૪૭૧૧.૭૧	૧૨૬૦.૦૬	
૨૧	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર.- ૨ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના	૩૭૧૦૮.૩૦	૦.૦૦	૩૭૧૦૮.૩૦	૩૯૫૪૫.૭૦	૦.૦૦	૩૯૫૪૫.૭૦	૨૭૫૩૫.૫૧	૦.૦૦	૨૭૫૩૫.૫૧	૪૦૬૨૪.૮૫	૦.૦૦	૪૦૬૨૪.૮૫
૨૨	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.- ૧૬ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના	૧૩૭૧૬.૯૯	૦.૦૦	૧૩૭૧૬.૯૯	૧૪૪૪૭.૯૫	૦.૦૦	૧૪૪૪૭.૯૫	૧૬૯૩૦.૪૯	૦.૦૦	૧૬૯૩૦.૪૯	૧૭૮૬૮.૦૮	૦.૦૦	૧૭૮૬૮.૦૮

૨૩	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૯ એન.ટી.આર.- ૧૩ સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી)	૬૬૮.૨૦	૦.૦૦	૬૬૮.૨૦	૭૩૯.૪૮	૦.૦૦	૭૩૯.૪૮	૬૧૬.૮૬	૦.૦૦	૬૧૬.૮૬	૬૧૧.૮૮	૦.૦૦	૬૧૧.૮૮
કુલ (૨૧ થી ૨૩) :- (ક)		૫૧,૪૯૩.૪૯	૦	૫૧,૪૯૩.૪૯	૫૪૭૩૩.૧૩	૦.૦૦	૫૪૭૩૩.૧૩	૪૫૦૮૨.૮૬	૦.૦૦	૪૫૦૮૨.૮૬	૫૯૧૦૪.૮૧	૦.૦૦	૫૯૧૦૪.૮૧
કુલ :- (અ+બ+ક)		૨૪૦,૧૯૪.૦૬	૯૪૧.૮	૨૪૧,૧૩૫.૮૩	૨૬૧૧૨૯.૦૦	૪૧૦૫.૬૦	૨૬૫૨૩૪.૬૦	૨૬૭૭૨૪.૯૩	૩૧૬૨.૮૦	૨૭૦૮૮૭.૭૩	૨૯૧૦૭.૦૫	૧૨૬૦.૦૬	૨૯૩૩૬૭.૧૧

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

નિયામકશ્રી (મહિલા વિંગ)

કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી , ગાંધીનગર

કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીની સ્થાપના મહિલાઓના કલ્યાણ, સશક્તિકરણ અને બહુઆયામી વિકાસ માટે ઓક્ટોબર-૧૯૮૮ થી કરવામાં આવેલ છે. મહિલાઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે કાર્ય કરતી નોંધાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મહિલા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે, જિલ્લા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો પારીવારીક ઝઘડામાં માર્ગદર્શક બની તેનો કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે.

મહિલા મંડળો દ્વારા ચાલતા સિવણ વર્ગો દ્વારા મહિલાઓને સ્વરોજગારીથી આત્મનિર્ભર બને તે હેતુસર કમિશ્નરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી દ્વારા નાણાકીય સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે તેમજ પારીવારીક હિંસાઓ સામે સ્ત્રીરક્ષણ અધિનિયમ-૨૦૦૫ અંતર્ગત દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ-રક્ષણ અધિકારીની નિમણુંક કરવામાં આવેલ છે.

મહિલાઓને થતા અત્યાચાર સામે મહિલાઓને તમામ પ્રકારની સુવિધા જેવી કે, આશ્રય, તબિબી, કાયદાકીય, અને મનોવૈજ્ઞાનિક પરામર્શ જેવી તમામ સુવિધા એક જ સ્થળેથી મળી રહે તેવા ઉમદા આશયથી ભારત સરકારશ્રીની સખી-વન સ્ટોપ સેન્ટર યોજના ગુજરાતના તમામ જિલ્લા ખાતે અમલમાં મુકેલ છે.

ભારત સરકારશ્રીના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયની “બેટી બચાવો બેટી પઢાવો” યોજના હાલ ગુજરાતરાજ્યના કુલ ૨૨ જિલ્લામાં કાર્યરત છે. ભારત સરકારશ્રીના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયની “બેટી બચાવો બેટી પઢાવો” યોજનાને પ્રોત્સાહન મળી રહે તે હેતુથી સમાજમાં દિકરીઓના જન્મદર, શિક્ષણ દરમાં વધારો થાય તેમજ બાળ લગ્ન અટકે તેવા ઉમદા આશયથી તા:-૦૨/૦૮/૨૦૧૯ થી વ્હાલી દિકરી યોજના અમલમાં મુકેલ છે.

રાજ્યમાં ધરેલું હિંસાથી પિડિત મહિલાઓ, અનૈતિક દેહવિક્રય સાથે સંકળાયેલ મહિલાઓ તેમજ અનાથ બહેનો, એચ.આઈ.વી ગ્રસ્ત અને એચ.આઈ.વી પોઝીટીવ મહિલાઓ અને માનસિક બિમાર બહેનો હેતુ આશ્રય આપવા તેમજ તેઓના પુનઃસ્થાપન હેતુના ઉમદા આશયથી નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રો કાર્યરત છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા ગ્રામ્યકક્ષાએ મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ અને સશક્તિકરણ માટે જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ તાલુકાકક્ષાએ મહિલા શક્તિ કેન્દ્રો શરૂ કરવા માટે (MSK) “મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર” યોજના અમલમાં મુકેલ છે.

કમિશ્નર મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી-ગાંધીનગર (મહિલા વિંગ) હેઠળ “ગુજરાત મહિલા વિકાસ પુરસ્કાર” યોજના અંતર્ગત મહિલાઓના સર્વાંગી વિકાસના ક્ષેત્રમાં કામગીરી કરતા/કરતી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને પ્રોત્સાહન સ્વરૂપે પારિતોષીક (એવોર્ડ) આપવાની યોજના અમલમાં છે.

કમિશ્નર મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી-ગાંધીનગર (મહિલા વિંગ) ના તાબા હેઠળ જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા મહિલા અને બાળ અધિકારીશ્રીની કચેરીઓ કાર્યરત છે. સમાજમાં મહિલાઓને સ્પર્શતા પ્રશ્નો તથા તેઓના વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિઓને લગતી માહિતી એકત્રીત કરીને સંગ્રહિત કરવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત મહિલાઓના સંદર્ભમાં સમાજમાં લોકોના વલણમાં પરિવર્તન કરવામાં આવે તે હેતુથી પ્રચાર-પ્રસાર, જાગૃતિ શિબિરો કરવામાં આવે છે.

કામગીરી:-

વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર

વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર યોજના તા:-૦૧/૦૪/૨૦૦૬થી અમલમાં મુકેલ છે. મહિલાઓને જરૂરી માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.

- હાલમાં ૩૧ જિલ્લા કેન્દ્રો, શહેરી વિસ્તારમાં અને તાલુકાના ૨૩૧ મળી કુલ ૨૬૧ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો કાર્યરત છે.
- જિલ્લા કક્ષાએ મહત્તમ રૂ. ૨.૫૧ લાખ અને તાલુકા કક્ષાએ રૂ. ૧.૮૨ લાખ અનુદાન આપવામાં આવે છે. સ્વૈચ્છિક સંસ્થાએ દરેક પ્રવૃત્તિ માટે ૨૫% લોકભાગીદારીથી ખર્ચ કરવાનો રહે છે.
- વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં કુલ રૂ. ૪૯૮.૧૩ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

ધરેલું હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ હેઠળ સ્ત્રીઓને થતી કૌટુંબિક/પારીવારીક હિંસા રોકવા તેમજ ધરેલું હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ કાયદાના સુચારુ અમલીકરણના સંદર્ભમાં વિચારણા કરતાં આ કાયદાની બહોળી પ્રસિદ્ધિ થાય તે આવશ્યક છે. તેથી જન જાગૃતિ અભિયાન/ઝુંબેશ હાથ ધરવી/શિબિરો/વર્કશોપનું આયોજન કરવું, પ્રચાર-પ્રસારના માધ્યમથી જાગૃતિ કાર્યક્રમ કરવામાં આવે છે. ધરેલું હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ના કાયદાના અમલ કરવા માટે ૨૬૪ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને સર્વિસ પ્રોવાઈડર તરીકે નિમણુંક આપવામાં આવેલ છે.

સ્વધાર ગૃહો:-

- ભારત સરકારની નવી માર્ગદર્શિકા મુજબ સ્વધાર શેલ્ટર હોમ અને શોર્ટ સ્ટે હોમ ને “સ્વધાર ગૃહ”માં રૂપાંતરિત કરવામાં આવેલ છે. શેલ્ટર હોમ દ્વારા પીડિત મહિલાઓને રહેવાની સગવડ તથા પુનર્વસનના પ્રયત્નો હાથ ધરવાની સાથે મુશ્કેલભરી સ્થિતિમાં મુકાયેલ મહિલાઓના સામાજિક તેમજ આર્થિક ઉત્થાન કરવામાં આવે છે.

- સ્વધાર યોજના અને શોર્ટ સ્ટે હોમ યોજનાનું એકીકરણ કરીને ભારત સરકાર દ્વારા પિડીત મહિલાઓને રહેઠાણ અને ન્યૂનતમ જરૂરીઆત પુરી પાડવા નવી યોજના “ સ્વધાર ગૃહ ” અમલમાં મુકવામાં આવી છે.
- ભારત સરકારે ૬૦ % અને રાજ્ય સરકારશ્રીએ ૪૦ % ફાળો આપવાનો થાય છે. રાજ્યમાં ૦૯ સ્વધાર ગૃહ કાર્યરત છે.
- સને ૨૦૨૨-૨૩ માટે રૂ. ૧૨૦.૭૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ:-

- કામ કરતી મહિલા, વિધવા, નિરાધાર, છૂટાછેડા લીધેલ, જુદી રહેતી પરણિત સ્ત્રીઓ, માટે રહેઠાણની વ્યવસ્થા છે.
- NGO, ઉદ્યોગગૃહો, રાજ્ય સરકાર સંચાલિત નિગમો, રાજ્ય સરકાર, યુનિવર્સિટી, સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓ, સરકારી સંસ્થાઓ, વગેરે સંસ્થાઓ બાંધી શકે.
- અમદાવાદ-૪, વડોદરા -૩, સુરત -૨, રાજકોટ -૨, ભાવનગર -૧, જામનગર -૧, કચ્છ-૧, મહેસાણા-૧, ગાંધીનગર-૧ મળી હાલ રાજ્યમાં ૧૬ વર્કિંગ વિમેન હોસ્ટેલ કાર્યરત છે.
- કેન્દ્ર/રાજ્યનો તથા સંસ્થાનો હિસ્સો ૬૦:૪૦:૨૫ લેખે રહેશે.
 - હાલમાં સુરત જિલ્લામાં વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલનું બાંધકામ ચાલુ છે અને ભરૂચ જિલ્લાના બાંધકામ અર્થે ભારત સરકારને દરખાસ્ત મોકલી આપેલ છે.
 - સને ૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ.૧૬૦.૩૯ લાખની બજેટ જોગવાઈ સૂચવેલ છે.

મહિલા પોલીસ વોલેન્ટીયર:-

ગુજરાત રાજ્યના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ અને ગૃહ વિભાગના સંકલનમાં વર્ષ-૨૦૧૭ થી આ યોજના કમિશ્નર મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી-ગાંધીનગર (મહિલા વિંગ)ની દેખરેખ હેઠળ અમદાવાદ અને સુરત જિલ્લા ખાતે પ્રાયોગીક ધોરણે કાર્યરત છે. આ યોજના અંતર્ગત ગ્રામ્ય કક્ષાએ વોલેન્ટીયરની નિમણૂક કરવામાં આવે છે.

હેતુ:-

- ગ્રામ્ય કક્ષાએ મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં મુકાયેલ હિંસાગ્રસ્ત મહિલા, બાળકો અને સમુદાયના બચાવ માટે પોલીસ તેમજ અન્ય સહાયક સેવાઓ વચ્ચે કડીરૂપ બની જરૂરી સેવાઓ પુરી પાડવી.

યોજનાના ઉદ્દેશ્ય:-

- ગ્રામ્યકક્ષાએ મહિલાઓ સાથે થતા ગુનાઓ સામે સમુદાય (જુથ) અને પોલીસ ઈન્ટરફેસ તરીકે સેવા આપશે.

- મહિલાઓ સાથે થતી હિંસા જેમ કે ધરેલું હિંસા, બાળ લગ્ન, દહેજ અંગે થતી સત્તામણી અને જાહેર સ્થળોએ મહિલાઓ દ્વારા થતી હિંસા વગેરે ઘટનાઓની જાણ પોલીસને કરવી તેમજ સમુદાય (જુથ) માટે એક રોલ મોડેલ તરીકે કાર્ય કરવું
- અમદાવાદ જિલ્લા ખાતે ૩૪૮ અને સુરત જિલ્લા ખાતે ૪૪૩ મહિલા પોલીસ વોલેન્ટીયરની નિમણૂક કરવામાં આવેલ છે. આમ, હાલમાં કુલ-૭૯૧ મહિલા પોલીસ વોલેન્ટીયર કાર્યરત છે.
- વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં કુલ રૂ. ૧૦૦.૦૦ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો:-

- કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોમાં કૌટુંબિક તથા સામાજિક વિવાદને લગતા પ્રશ્નો જેવા કે છૂટાછેડા, પારાવારીક કલહ, સ્ત્રીઓને માનસિક ત્રાસ, સ્ત્રીઓને સંપત્તિના પ્રશ્નોમાં અન્યાય વિગેરે પ્રશ્નોના નિરાકરણ લાવવા તથા સમાધાન કરાવવા કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો દ્વારા પ્રયત્નો હાથ ધરવામાં આવે છે. હાલ ગુજરાત રાજ્યમાં ૪ કુટુંબ સલાહ કેન્દ્ર કાર્યરત છે.
- સને ૨૦૨૧-૨૨ માટે રૂ. ૨૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોને ગ્રાન્ટ-ઈન-કોડ-૧૯૯૨ ની જોગવાઈઓને આધિન ૯૦% અનુદાન મંજૂર કરવામાં આવે છે.

મહિલા મંડળ:-

મહિલા મંડળ યોજના દ્વારા અભણ, નિરાધાર, બેરોજગાર બહેનોને આર્થિક ઉપાર્જન થાય તથા તેઓને પગભર કરવાના આશયથી સિવણ, એમ્બ્રોડરી, ભરત ગુંથણ વગેરે તાલીમ આપવામાં આવે છે. હાલ ગુજરાત રાજ્યમાં કુલ ૧૨ મહિલા મંડળો કાર્યરત છે.

સને ૨૦૨૧-૨૨ માટે રૂ. ૧.૩૧ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

મહિલા મંડળોને ગ્રાન્ટ-ઈન-કોડ-૧૯૯૨ ની જોગવાઈઓને આધિન ૯૦% અનુદાન મંજૂર કરવામાં આવે છે.

પોલીસ બેઈઝ્ડ સપોર્ટ સેન્ટર:-

ગુજરાત રાજ્યના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ અને ગૃહ વિભાગના સંકલનમાં ધરેલું હિંસા અને અન્ય સમસ્યાઓથી પિડિત અને જરૂરીયાતમંદ મહિલાઓ માટે કાઉન્સેલીંગ, માર્ગદર્શન અને સંસ્થાકીય મદદ પૂરી પાડવાના હેતુથી ગુજરાત રાજ્યમાં પોલીસ સ્ટેશન બેઈઝ્ડ સપોર્ટ સેન્ટર યોજના વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ થી શરૂ છે. પોલીસ બેઈઝ્ડ સપોર્ટ સેન્ટર યોજના અંતર્ગત ગુજરાતના ૩૩ જિલ્લાઓમાં ૬૫ સેન્ટર કાર્યરત છે.

પોલીસ બેઈઝડ સપોર્ટ સેન્ટર યોજના અંતર્ગત જે-તે જિલ્લા ખાતે નિર્ધારિત કરેલ પોલીસ સ્ટેશનમાં તાલીમબદ્ધ બે(૨) કાઉન્સેલરોની નિમણુંક કરવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત ૬૫ સેન્ટરો ખાતે હાલના તબક્કે ૧૩૨ કાઉન્સેલર કાર્યરત છે.

યોજનાનો હેતુ:-

- હિંસાનો ભોગ બનેલ મહિલાઓને સહાય, માર્ગદર્શન અને કાઉન્સેલીંગ માટે દરેક જિલ્લામાં નિર્ધારિત થયેલ પોલીસ સ્ટેશનમાં આ સેન્ટર શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
- તાલીમબદ્ધ કાઉન્સેલરો દ્વારા સમસ્યા ગ્રસ્ત મહિલાઓ માટે કાઉન્સેલીંગ તથા સંસ્થાકીય સેવા પૂરી પાડવા સહાય કરવામાં આવે છે.
- ધરેલું હિંસા સંદર્ભમાં દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ-રક્ષણ અધિકારી (પ્રોટેક્શન ઓફીસર), કાનૂની સેવા સત્તા મંડળ અને પોલીસ સાથે સંકલન કરવું, સને ૨૦૨૨-૨૩ માટે રૂ.૨૫૦.૦૦ બજેટ જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

મહિલા વિકાસ પુરસ્કાર:-

રાજ્યમાં મહિલાઓના વિકાસના ક્ષેત્રમાં શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરતી/કરતા સ્વૈચ્છિક સંસ્થા અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને પ્રોત્સાહન મળી રહે તે માટે “ગુજરાત મહિલા વિકાસ પુરસ્કાર” યોજના અમલમાં મુકવામાં આવે છે. આ યોજના અંતર્ગત સ્વૈચ્છિક સંસ્થા રૂ. ૧.૦૦ લાખ અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા પચાસ હજાર પુરા) એવોર્ડ તરીકે આપવામાં આવે છે. આ યોજના હેઠળ એવોર્ડ એક જ વખત મળવાપાત્ર થાય છે. સરકારશ્રીના ૧૦૦% અનુદાનથી ચાલતી સંસ્થાઓને આ એવોર્ડ આપવામાં આવતો નથી.

સને ૨૦૨૨-૨૩ માટે રૂ. ૨.૦૦ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રો:

- નૈતિક અને સામાજિક સ્વાસ્થ્ય ભાગરૂપે રાજ્યમાં આ યોજના કાર્યરત છે અને અનૈતિક વેપાર અટકાયત ધારો-૧૯૫૬(સુધારેલ-૧૯૮૬) ગુજરાત રાજ્યમાં અમલમાં છે.
- હાલમાં ગુજરાત રાજ્યમાં કમિશ્નર મહિલા અને બાળ વિકાસ હસ્તક સરકારી ૦૪ નારી સંરક્ષણ ગૃહો અને ૦૬ નારી સંરક્ષણ કેન્દ્રો કાર્યરત છે. તે જ રીતે સ્વૈચ્છિક ધોરણે-૦૬ પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટર કાર્યરત છે.
- નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રોમાં નીચે મુજબ મહિલાઓને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
 ૧. ધરેલું હિંસા, અનાથ, આશ્રયની જરૂરીયાતવાળી સામાજિક બહિષ્કાર અથવા બળજબરીથી દેહવિક્રય કરવામાં આવતી અને નૈતિક રીતે ભયમાં મુકાયેલી ૧૮ વર્ષથી ઉપરની મહિલાઓને આશ્રયરહેઠાણ, ભોજન, આર્થિક સ્વાલંબન માટે તાલીમ, કાનૂની સલાહ, શિક્ષણ વગેરે સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

2. મહિલા સાથે ૧૪ વર્ષ સુધીની દીકરી તથા ૦૬ વર્ષ સુધીના પુત્રને પણ આશ્રય આપવામાં આવે છે. વધુમાં ૦૬ માસ આશ્રય આપવામાં આવે છે.
3. નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રોનો મુળ ઉદ્દેશ નિવાસીઓને સશક્તિકરણ પ્રેરવાનો અને વિકસાવવાનો અને તેણીને પુનર્વસનમાં મદદ કરવાનો છે.

સને વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ. ૧૧૦.૩૯ લાખની બજેટ જોગવાઈ સુચવવામાં આવેલ છે.

ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજના:-

- ૧૯૭૯ ના વર્ષથી યોજનાનો આરંભ થયેલ છે. તા. ૦૮/૦૩/૨૦૧૯ ના ઠરાવથી સહાયમાં વધારો કરી રૂ.૧૨૫૦/- તમામ વિધવા બહેનોને આપવામાં આવે છે.
- ૨૧ વર્ષનો પુત્ર થતાં સહાય બંધ કરવામાં આવતી હતી તે શરત રદ કરી આજીવન સહાય આપવામાં આવે છે. સહાય મેળવવા માટે ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ૧,૨૦,૦૦૦ અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૫૦,૦૦૦ હોવી જોઈએ.
- વિધવા લાભાર્થીના બેંક/પોસ્ટ ખાતામાં DBT મારફતે રકમ જમા કરાવી સહાયની ચુકવણી કરવામાં આવે છે.
- હાલમાં રાજ્યમાં ૭.૯૬ લાખ જેટલા લાભાર્થીઓને સહાય ચુકવવામાં આવે છે.

સને-૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ. ૯૧૭.૦૦ કરોડની નાણાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

વ્હાલી દિકરી યોજના:-

- રાજ્યમાં દીકરીના જન્મનું પ્રમાણ વધારવા, દિકરીઓના શિક્ષણમાં વધારો કરવા અને શાળા છોડવાનો દર ઘટાડવા માટે, સ્ત્રીઓનું સમાજમાં સશક્તિકરણ કરવા તેમજ બાળલગ્ન અટકાવવાના ઉદ્દેશો સિધ્ધ કરવાના હેતુથી રાજ્ય સરકારે "વ્હાલી દિકરી યોજના" તા.૧૯-૧૨-૨૦૧૯ ના ઠરાવથી અમલમાં મુકેલ છે.
- તા. ૨-૮-૨૦૧૯ ના રોજ કે ત્યાર બાદ જન્મેલી દિકરીઓને આ યોજનાનો લાભ નીચે મુજબની શરતોને આધિન મળવાપાત્ર રહેશે.
 - o (૧) તા.૦૨/૦૮/૨૦૧૯ (તા.૦૧/૦૮/૨૦૧૯ મધ્ય રાત્રી ૧૨:૦૦ કલાક પછી) કે ત્યાર બાદ જન્મેલ દિકરીને લાભ મળવાપાત્ર રહેશે. દિકરીના જન્મ સમયે માતાની ઉંમર ૧૮ વર્ષ કે તેથી વધુ હોવી જોઈએ. દંપતીની (પતિ-પત્નીની સંયુક્ત) વાર્ષિક આવક મર્યાદા ગ્રામિણ અને શહેરી વિસ્તાર માટે એક સમાન રૂ.૨,૦૦,૦૦૦/-કે તેથી ઓછી રહેશે. આવક મર્યાદાની પાત્રતા લાભાર્થીના જન્મના તરત આગળના ૩૧મી માર્ચના રોજ પૂર્ણ થતા વર્ષના સંદર્ભમાં લક્ષમાં લેવાની રહેશે.
 - o (૨) દંપતીની પ્રથમ ત્રણ સંતાનો પૈકીની તમામ દિકરીઓને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.

- o (૩) અપવાદરૂપ કિસ્સામાં બીજી/ત્રીજી પ્રસુતિ વખતે કુટુંબમાં એક કરતાં વધારે દિકરીઓનો જન્મ થાય અને દંપતીની દિકરીઓની સંખ્યા ત્રણ કરતાં વધુ થતી હોય તો પણ તમામ દિકરીઓને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર થશે.
 - o (૪) બાળલગ્ન પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૨૦૦૬ જોગવાઈઓ મુજબ પુખ્ત વયે લગ્ન કરેલ હોય તેવા દંપતીની દિકરીઓને જ આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર થશે.
 - પ્રથમ હપ્તો દીકરીઓને પ્રથમ ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે રૂ. ૪૦૦૦/-
 - બીજો હપ્તો દીકરીઓને નવમાં ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે રૂ. ૬૦૦૦/-
 - ત્રીજો હપ્તો ૧૮ વર્ષની ઉંમરે ઉચ્ચ શિક્ષણ/લગ્ન સહાય તરીકે કુલ ૧,૦૦,૦૦૦/- ની સહાય.
- સને:- ૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ. ૮૦૦૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ સુચવેલ છે.

દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ (સુધારેલ ૧૯૮૫)

- ગુજરાત રાજ્યમાં ધરેલું હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ તથા દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ના અસરકારક અમલ માટે ૩૩ ક્ષેત્રીય જિલ્લા કક્ષાની કચેરીઓ માટે તા.૨૧/૦૨/૨૦૧૪ના વિભાગના ઠરાવથી અલગ અલગ કેડર વાઈઝ જગ્યાઓ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે.
- તા:-૦૧/૦૧/૨૦૨૧ ની સ્થિતિએ જિલ્લાકક્ષાની ક્ષેત્રીય કચેરીઓ માટે જિલ્લા મહિલા અને બાળ અધિકારીશ્રી વર્ગ-૧ની કુલ-૧૭ જગ્યાઓ ભરવામાં આવેલ છે. દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ-રક્ષણ અધિકારીશ્રી વર્ગ-૨ ની કુલ-૪૪ જગ્યાઓ ભરાયેલ છે. ફિલ્ડ ઓફીસરશ્રી વર્ગ-૩ની કુલ ૩૧ જગ્યાઓ ભરાયેલ છે તેમજ જુનિયર ક્લાર્ક વર્ગ-૩ ની કુલ-૨૩ જગ્યાઓ ભરાયેલ છે.
- આ ઉપરાંત મહિલા અને બાળ વિકાસના તા. ૨૨/૦૮/૨૦૧૯ ના ઠરાવથી ક્ષેત્રીય કચેરીઓ માટે નાયબ હિસાબનીશ, ફિલ્ડ ઓફીસર, જુ.કલાર્ક વગેરે કુલ ૧૦૧ નવી જગ્યાઓ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે તથા ૪ પ્રાદેશિક નિયામકશ્રીની કચેરીઓ માટે પ્રાદેશિક નાયબ નિયામક, એકાઉન્ટન્ટ, ફિલ્ડ ઓફીસર, જુ.કલાર્ક અને કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર જેવી કુલ-૨૪ જગ્યાઓ નવી મંજૂર કરવામાં આવેલ છે.
- દહેજ લેનાર વિરુદ્ધ અરજી આ કચેરીને મળ્યેથી તેની વિગતવાર તપાસ કરી દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ હેઠળ કાનુની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.
- વર્ષ:- ૨૦૨૨-૨૦૨૩ રૂ. ૧૩૦૭.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર:-

- મહિલાઓનાં સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ માટે ભારત સરકાર દ્વારા આંતર રાષ્ટ્રીય મહિલા દિવસ ૮ માર્ચ, ૨૦૧૦ ના રોજ “રાષ્ટ્રીય મહિલા સશક્તિકરણ અભિયાન” ની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.
- ગુજરાતમાં રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર (SRCW) ની શરૂઆત જુલાઈ-૨૦૧૨,માં ગુજરાત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની સ્વાયત સંસ્થા જેઠર રિસોર્સ સેન્ટર (GRC)

ખાતે કરવામાં આવી હતી જે યોજનાઓ ૨૦/૦૮/૨૦૧૯ બાદ તબદીલ થઈ કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસ, મહિલા વિંગ ખાતે હાલમાં કાર્યરત છે.

- SRCW નો મુખ્ય હેતુ રાજ્યમાં મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ થાય અને મહિલાઓનું સશક્તિકરણ થાય તે માટે વિવિધ હિતધારકો સાથે જાતિગત સંવેદનશીલતા, (Gender Sensitization), જાતિગત હિંસા ધરેલું હિંસા, મહિલાલક્ષી વિવિધ કાયદાકીય આયોજન કરી અસરકારક સંકલન દ્વારા કાયદાઓ અને યોજના અંગેની માહિતી છેવાડાના લોકો સુધી પહોંચાડવાનો છે. જેનાથી મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ થઈ શકે.

બેટી બચાવો પઢાઓ:-

- સમાજમાં ઘટતી જતી દિકરીઓની સંખ્યા દેશ અને રાજ્ય માટે મોટી ચિંતાનો વિષય છે ગુજરાત રાજ્યમાં વસ્તિ ગણતરી (સેન્સસ)-૨૦૧૧ મુજબ દર ૧૦૦૦ દીકરાઓએ દિકરીઓની સંખ્યા માત્ર ૮૯૦ છે.
- માન. પ્રધાનમંત્રીશ્રી દ્વારા ૨૦૧૫માં પાનીપત હરીયાણા ખાતે સમાજમાં ઊભા થઈ રહેલા અસંતુલનને રોકવા તેમજ દિકરીઓના વિકાસને વેગ મળે તે હેતુસર ભારત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા “બેટી બચાવો બેટી પઢાઓ” યોજના સમગ્ર રાજ્યમાં અમલી કરવામાં આવી.
- હાલમાં ગુજરાત રાજ્યના કુલ ૨૨ જિલ્લામાં કાર્યરત છે.

૧. દિકરી જન્મને પ્રોત્સાહન

- દર વર્ષે જાતિદરમાં ૧૦ પોઈન્ટનો વધારો
- એનિમિક તેમજ ઓછા વજન ધરાવતી દિકરીઓનું પ્રમાણ ઓછું કરવું
- પંચાયત પદાધિકારીઓ, સંસ્થાઓ તેમજ સમુદાયને કન્યા જન્મદર તેમજ કન્યા શિક્ષણ પ્રત્યે સંવેદનશીલ અને સક્રિય કરવા

૨. દિકરીઓની સુરક્ષા અને સલામતી

- નવજાત તમામ દિકરીઓનું રસીકરણ
- જાતીય ગુનાઓ સામે રક્ષણ (POCSO-2012)
- તમામ શાળાઓમાં અલાયદા કન્યા શૌચાલયની સુવિધા સુનિશ્ચિત કરવી
- દિકરીઓમાં માધ્યમિક શિક્ષણનું પ્રમાણ વધે તે સુનિશ્ચિત કરવું,
- માધ્યમિક શિક્ષણમાં દિકરીના શાળા પ્રવેશનું પ્રમાણ વધારવું.

મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર:-

- મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા ગ્રામ્ય મહિલાઓના સર્વાંગી વિકાસ અને સશક્તિકરણ માટે જિલ્લા તેમજ તાલુકા સ્તરે મહિલા શક્તિ કેન્દ્રો શરૂ કરવા માટે “મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર” (MSK) યોજના અમલમાં મુકેલ છે.
- મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર દ્વારા સરકારની વિવિધ સેવાઓ, કાર્યક્રમો, યોજનાઓ તથા કૌશલ્ય વિકાસ, રોજગારી, ડિજિટલ સાક્ષરતા, આરોગ્ય અને પોષણ ને લગતી

માહિતી અને કાર્યક્રમો ગ્રામ્યસ્તરની છેવાડાની મહિલાઓ સુધી પહોંચાડવામાં આવશે જેથી મહિલાઓ સશક્ત બની શકે.

- ગુજરાતના ૨૬ જિલ્લાઓ પૈકી ૨૫ જિલ્લાઓમાં મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર કાર્યરત છે.
- યોજનાનો ગ્રાન્ટ રેશીયો ૬૦% કેન્દ્ર તથા ૪૦% રાજ્યનો હિસ્સો છે.

વન સ્ટોપ સેન્ટર:-

- ભારત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા તમામ રાજ્યમાં હિંસાથી પિડિત મહિલાઓને એક જ સ્થળેથી તાત્કાલીક આશ્રય તથા સંકલિત સેવાઓ પુરી પાડવા માટે ઓગષ્ટ ૨૦૧૬ થી વન સ્ટોપ સેન્ટર (OSC) સખી યોજના શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
- આ યોજનાનો હેતુ હિંસાથી પિડિત કોઈપણ દિકરી/મહિલાને એક જ સ્થળેથી તેને જરૂર હોય તેવી તમામ સુવિધાઓ પુરી પાડવાનો છે.
- સખી કેન્દ્ર દ્વારા હિંસાથી પિડિત કિશોરીઓ/મહિલાઓને તાત્કાલીક તબીબી સારવાર, આશ્રય, કાયદાકીય સલાહ/માગદર્શન, પોલીસની સહાય તથા પરામર્શ જેવી સેવાઓ તાત્કાલીક ધોરણે પૂરી પાડવામાં આવે છે.
- ગુજરાતના ૩૩ જિલ્લાઓમાં હાલમાં વન સ્ટોપ સેન્ટર કાર્યરત છે.
- વન સ્ટોપ સેન્ટર ૧૦૦% કેન્દ્ર પુરસ્કૃત યોજના છે.

ભાગ-૩ પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	કચેરીનુંનામ	૨૦૨૨-૨૩ ની જોગવાઈ		
		મહેસુલી	મુડી	કુલ
	માંગણી ક્રમાંક:૧૦૬ મુખ્ય સદર:- ૨૨૩૫ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ	૧૦૪૦૧૮.૪૪	૦૦	૧૦૪૦૧૮.૪૪
	માંગણી ક્રમાંક:૧૦૬ મુખ્ય સદર:- ૨૨૩૫ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ અંગે મુડી જોગવાઈ	૦૦	૩૬૧.૬૬	૩૬૧.૬૬
	કુલ રકમ રૂ.	૧૦૪૦૧૮.૪૪	૩૬૧.૬૬	૧૦૪૩૮૦.૧૦

કમિશ્નરશ્રી મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી (મહિલા વિંગ) નવી બાબતો -૨૦૨૨-૨૩	
રૂ.લાખમાં	
પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટરની અનાથ બાળાઓની લગ્ન સહાય ચુકવવા	૨.૦૦
વર્ગ-૩ ના કર્મચારીની જગ્યા ઉભી કરવા બાબત.	૬.૬૪
નિયામક, મહિલા કલ્યાણની કચેરીમાં નિયામકની બેઠક વ્યવસ્થા અને અન્ય આનુષંગિક માળખાકિય સવલતો ઉભી કરવા બાબત.	૧૦.૦૦
ક્ષત્રીય કચેરીઓને રીનોવેશન કરવા બાબત	૯૦.૦૦
મહિલા કલ્યાણ તાબાના વિવિધ આશ્રય ગૃહોમાં મોનીટરીંગ અને કંટ્રોલ માટે સુવિધા ઉપલબ્ધ કરવા બાબત	૧૧૫.૦૦
વડી કચેરી તથા જિલ્લાની કચેરીઓ માટે કોમ્પ્યુટર સેટ ઉપલબ્ધ કરવા બાબત	૨૧૫.૦૦
નિયામકશ્રી માટે વાહન ખરીદી બાબત	૧૨.૦૦
સરકારી ૦૬ નારી સંરક્ષણ ગૃહમાં નર્સની સેવા લેવા બાબત	૮.૧૬
આદિવાસી વિસ્તારમાં ૦૧ નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર નવસારીમાં નર્સની સેવા લેવા બાબત	૧.૮૭
	૪૬૦.૬૭

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

મહિલાઓ સ્વનિર્ભર બને અને સ્વતંત્ર રીતે પોતાનો વિકાસ કરી શકે તેમજ તેમના અધિકારીતાને પ્રોત્સાહન આપવાના શુભ હેતુથી સરકારશ્રીના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના તા.૧૬/૨/૨૦૦૫ના જાહેરનામાથી ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગની રચના કરવામાં આવેલ છે. મહિલા આયોગની કચેરી તા.૨૮/૨/૨૦૦૫ના રોજથી કાર્યાન્વિત થયેલ છે.

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ અધિનિયમ-૨૦૦૨ હેઠળ આયોગની રચના કરવામાં આવી છે.આયોગમાં અધ્યક્ષાશ્રી, ૭ સરકારી સભ્યો,૫ બિન સરકારી સભ્યો અને એક સભ્યસચિવશ્રી એમ કુલ-૧૪ સભ્યો છે.

મહિલાઓના સામાજિક, કૌટુંબિક, પ્રશ્નોનું નિરાકરણ લાવવા, મહિલાઓ સંબંધિત કાયદાઓનું મૂલ્યાંકન કરી સરકારને સુધારા માટે જણાવવું વગેરે કાર્યો આયોગ દ્વારા કરવામાં આવે છે. આયોગને મળતી અરજીઓ સંબંધિત સંસ્થાઓ, પોલીસ અધિકારીઓને મોકલી આપવામાં આવે છે. રિપોર્ટ મેળવી નિકાલ કરવામાં આવે છે. આયોગમાં કૌટુંબિક પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સુનાવણી રાખવામાં આવે છે, બન્ને પક્ષકારોને બોલાવી સાંભળી સંતોષકારક નિરાકરણ લાવવામાં આવે છે.

મહિલાઓને કાયદાકીય જાણકારી માટે જિલ્લા પંચાયત મારફત ૩૬૪ નારી સંમેલન , કરવામાં આવ્યા જેમાં ૧,૮૦,૦૦૦ થી વધુ મહિલાઓ એ ભાગ લીધેલ છે. તથા ૧૧૮ કાયદાકીય જાગૃતિ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૫૮,૫૦૦ થી વધુ ચુંટાયેલ મહિલાઓ એ ભાગ લીધેલ છે. ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ દ્વારા યુનિવર્સિટીમાં ભણતા વિદ્યાર્થી/વિદ્યાર્થીનીઓને કાયદા અને જાતિય સતામણી સામે રક્ષણ અંગેનાં ૨૮ યુનિવર્સિટીમાં સેમીનાર યોજવામાં આવેલ છે. જેમાં ૩૫,૦૦૦ થી વધુ વિદ્યાર્થીઓ/વિદ્યાર્થીનીઓએ ભાગલીધેલ છે.

આયોગ દ્વારા તાત્કાલિક પીડિત મહિલાઓની મુલાકાત લેવામાં આવે છે. પીડિત મહિલા અને કુટુંબીજનોને આશ્વાસન આપવામાં આવે છે.કલેક્ટરશ્રીને તાત્કાલિક સહાય આપવા, પોલીસ અધિકારીને આરોપીની ધરપકડ કરી ત્વરીત કાર્યવાહી કરવા સૂચના આપવામાં આવે છે. આરોગ્ય અધિકારીને આરોગ્યલક્ષી સુવિધા આપવા જણાવવામાં આવે છે.

આયોગમાં કચેરી સમય દરમિયાન મહિલા હેલ્પ લાઇન-૧૮૦૦-૨૩૩-૧૧૧૧ ઉપલબ્ધ છે.કાયદાકીય માર્ગદર્શન માટે કાયદા અધિકારી અને કાઉન્સિલરની સેવાઓ ઉપલબ્ધ છે. N.R.I ના કેસો માટે N.R.I Cell છે.અરજદારશ્રીને જરૂરી માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે. અને અત્યાર સુધીમાં આયોગને કુલ ૧૭૦ અરજીઓ મળેલ છે. તેની ચકાસણી કરી ભલામણ સાથે NCWને મોકલવામાં આવેલ છે.

આયોગ દ્વારા સ્થાનિક કક્ષાએ કૌટુંબિક પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે ૨૦૧૨-૧૩થી નારી અદાલતો શરૂ કરવામાં આવી છે. હાલમાં દરેક તાલુકામાં એક અને મહાનગર પાલિકા વિસ્તારમાં ૨૨ મળી કુલ-૨૭૦ નારી અદાલતો શરૂ કરવામાં આવી છે.

નારી અદાલતમાં પીડિત મહિલાની અરજી મેળવી સામેના પક્ષકારને બોલાવી બન્ને પક્ષકારોને સાંભળી પ્રશ્નનો સમજાવટથી ઉકેલ લાવવામાં આવે છે.

નારી અદાલતમાં તાલુકાકક્ષાની ૧૧ બહેનોની સમતા કમિટિની રચના કરવામાં આવે છે. સમતા કમિટિની બહેનો પોતાની કોઠાસૂઝ થી બન્ને પક્ષકારોને સાંભળી પ્રશ્નનો નિરાકરણ લાવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં આ માટે રૂ.૨૦૦.૪૮ લાખની જોગવાઈ (૨૫) ડબલ્યુ સી ડી-૭ મહિલાઓ માટે રાજ્ય આયોગની સ્થાપના (પ્લાન) સદરે સૂચવેલ છે. તથા ૨૭૦ નારી અદાલતો માટે વર્ષ:૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ.૫૭૦.૨૫ લાખની જોગવાઈ સૂચવેલ છે. તેમજ ખર્ચનું વર્ગીકરણ નિચત પત્રકમાં સામેલ રાખેલ છે.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ના અંદાજનું વર્ગીકરણ

૧. ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

(રૂ.લાખમાં)

૧	પગાર ભથ્થા ખર્ચ	૧૧૧.૩૦
૨	કચેરી ખર્ચ	૪૯.૧૮
૩	આયોગની પ્રવૃત્તિ (સેમીનાર)	૪૦.૦૦
	કુલ સરવાળો	૨૦૦.૪૮

૨. નારી અદાલત-

(રૂ.લાખમાં)

૧	નારી અદાલતની જોગવાઈ	૫૭૦.૨૫
	કુલ સરવાળો	૫૭૦.૨૫

આમ કુલ આયોગ માટે રૂ.૭૭૦.૭૩ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવેલ છે.

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ,ગાંધીનગર

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગરની રચના ગુજરાત રાજ્યની ગરીબ અને જરૂરીયાત મંદ મહિલાઓનાં ઉત્કર્ષનાં ઉદ્દેશથી માર્ચ ૧૯૮૧ નાં રોજ કરવામાં આવેલ. ત્યાર બાદ નિગમને ભારતીય કંપની ધારા-૧૯૫૬ હેઠળ તા. ૧૬/૮/૧૯૮૮ નાં રોજ નોંધવામાં આવેલ. નિગમ દ્વારા કંપની તરીકેની કામગીરી તા.૦૧/૦૧/૧૯૮૯ થી શરૂ કરવામાં આવેલ.

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. મહિલાઓ આર્થિક રીતે આત્મનિર્ભર બને, કુટુંબનાં આર્થિક વિકાસમાં ફાળો આપી શકે તે માટે વંશ પરંપરાગત ગૃહ ઉદ્યોગ સહિત રોજગારલક્ષી, વેપાર લક્ષી અને તાંત્રિક તાલીમ જરૂરીયાતવાલી મહિલાઓને આ તેમજ આવી તાલીમ લીધેલ મહિલાઓને ઉદ્યોગ કે વ્યવસાય શરૂ કરવા બેંકેબલ યોજના હેઠળ આવરી લઈ સહાયભૂત થાય છે.

તાજેતરમાં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ની પ્રવૃત્તિઓનો વ્યાપ વધારી વધુમાં વધુ મહિલાઓને રાજ્ય સરકારની તેમજ ભારત સરકારની યોજનાઓનો લાભ આપી શકાય તે હેતુને ધ્યાને લઈ વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર દ્વારા નીચે દર્શાવેલ વિગતે યોજનાકીય પ્રવૃત્તિ અમલમાં મુકવાનું આયોજન વિચારેલ છે.

(૧) મહિલા સ્વાવલંબન યોજના

આ યોજના અંતર્ગત ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રૂ.૧,૨૦,૦૦૦/- સુધીની તેમજ શહેરી વિસ્તારમાં રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/- સુધીની વાર્ષિક આવક ધરાવતા કુટુંબની મહિલાઓના આર્થિક વિકાસ માટે સહાય કરવામાં આવે છે, જે અંતર્ગત મહિલાઓને આર્થિક પ્રવૃત્તિ માટે રૂ.૨૦૦૦૦૦/- (રૂપિયા બે લાખ) ની મર્યાદામાં લોન આપવા માટે બેંકોને મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ દ્વારા ભલામણ કરવામાં આવે છે. આ યોજના અંતર્ગત લાભાર્થી મહિલાને પ્રોજેક્ટ કોસ્ટના ૧૫% અથવા મહત્તમ રૂ.૩૦,૦૦૦/- (રૂપિયા ત્રીસ હજાર) બન્ને માથી જે ઓછું હોય તે મુજબ સબસીડી આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં તા.૩૧/૧૨/૨૦૨૧ અંતિત ૩૮૩ મહિલા લાભાર્થી લાભ આપવામાં આવેલ છે. તેમજ રૂ.૯૨.૭૯ લાખની સબસીડીની સહાય આપવામાં આવી છે. વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં અંદાજિત ૧૦૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આ યોજના હેઠળ આવરી લેવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે માટે અંદાજપત્રમાં કુલ રૂ.૧૫૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

P.T.O..

(૨) જનરલ તાલીમ યોજના

આ યોજનાનો મૂળભૂત હેતુ ગરીબી રેખા હેઠળની ૧૮ વર્ષથી વધુ કે ૫૦ વર્ષ સુધીની વયની જરૂરિયાતમંદ મહિલાઓને પરંપરાગત કે બીનપરંપરાગત આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ માટે કૌશલ્ય વિકાસ તાલીમ આપવાનો છે.

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં તા.૩૧/૧૨/૨૦૨૧ અંતિત ૦૫ તાલીમવર્ગોનું આયોજન કરેલ છે. જેમાં ૧૫૬ મહિલાઓને લાભ આપવામાં આવેલ છે. જેમાં રૂ.૧૪.૯૨ લાખનો ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં આ યોજના હેઠળ ૧૨૫ તાલીમવર્ગોનું આયોજન કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરેલ છે. જે માટે રૂ.૧૩૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૩) મહિલા જાગૃતિ શિબિર

મહિલા જાગૃતિ શિબિરનો ઉદ્દેશ મહિલાઓને વિવિધ વ્યવસાય, સરકારશ્રીની મહિલાઓને અનુલક્ષીને અમલમાં મુકાતી યોજનાઓ અને તેવી યોજનાઓ હેઠળ લાભ મેળવવા માટે અનુસરવાની નવી પદ્ધતિ અંગે આવી શિબિરોમાં જાણકારી આપવામાં આવે છે. ૦

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં તા.૩૧/૧૨/૨૦૨૧ અંતિત ૬૭ મહિલા જાગૃતિ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૨૯૮૪ મહિલાઓને લાભ આપવામાં આવેલ છે. જેમાં રૂ.૧૩.૪૦ લાખનો ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં કુલ ૭૫ મહિલા જાગૃતિ શિબિરનું આયોજન કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે માટે રૂ.૧૫.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૨૨.૫૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે. ૦

(૪) પ્રદર્શન - સહ - વેચાણ :-

મહિલાઓ દ્વારા ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓના વેચાણને પ્રોત્સાહન આપવા દર વર્ષે રાજ્યમાં વેચાણની ક્ષમતાવાળા શહેરોમાં પ્રદર્શન સહ વેચાણનું આયોજન કરવામાં આવે છે, જેમાં આવી મહિલાઓને સ્ટોલ ટોકન ફી લઈને ફાળવવામાં આવે છે જેથી મહિલાઓને ન્યુનતમ ખર્ચે વેચવાની તક મળે છે. અને લાંબાગાળાની વેચાણ વ્યવસ્થા પ્રસ્થાપિત કરવાનો અનુભવ મળે છે. (આ યોજના અંતર્ગત <http://mela.gwedc.gov.in/> વેબસાઈટ મારફતે ઓન લાઈન પ્રક્રિયા દ્વારા સ્ટોલ ફાળવવાની તમામ કામગીરી કરવામાં આવે છે.)

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં તા.૩૧/૧૨/૨૦૨૧ અંતિત ૭ મેળાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેમાં ૭૬૬ મહિલા ઉદ્યમીઓને લાભ આપવામાં આવેલ છે. જેમાં રૂ.૪૧૪.૯૯ લાખનું વેચાણ થયેલ છે. જેમાં રૂ.૧૧૭.૪૦ લાખનો ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં કુલ ૧૬ પ્રદર્શન સહ વેચાણ મેળા યોજવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરેલ છે. જે માટે કુલ રૂ.૬૦૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૫) ન્યુક્લીયસ બજેટ :-

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ દરમિયાન ચાલુ યોજનાઓમાં સમાવેશ થયેલ ન હોય તેવી યોજનાકીય બાબતો માટે કુલ રૂ.૧૦/- લાખની નાણાંકીય જોગવાઈ સૂચવેલ છે.

(૬) નિગમની યોજનાકીય પ્રવૃત્તિઓનો પ્રચાર-પ્રસાર :-

નિગમની મહિલા કલ્યાણકારી યોજનાઓની વિગતો/માહિતીઓ જાણકારી આપવા તથા રાજ્યની મહિલાઓમાં સામાજિક જાગૃતિ લાવવાનાં ઉદ્દેશ માટે વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં તા.૩૧/૧૨/૨૦૨૧ અંતિત રૂ.૧૪.૬૮ લાખ ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. તેમજ વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માટે રૂ.૬૦/- લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

નિગમે સદર કામગીરીઓ બોર્ડ, હોડીંગ્સ, રેડિયો-ટી.વી. જેવા વિજાણુ પ્રચાર માધ્યમો મારફતે કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૭) પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં જીવતી મહિલાઓ:-

નિગમ દ્વારા આ યોજના માટે સને ૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ.૧.૦૦ લાખની ટોકન જોગવાઈ કરવાનું સૂચવેલ છે.

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર (જી.આર.સી) ગાંધીનગર

જેન્ડર ટરિસોર્સેન્ટર જીઆરસી

૦

મહિલાઓને ઓબાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૪ માં જેન્ડર ટરિસોર્સેન્ટરની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી જીઆરસીનો મુખ્ય હેતુ રાજ્યની તમામ મહિલા વિકાસલક્ષી પ્રક્રિયાઓમાં જાતિગત સમાનતા તેમજ સમન્યાયતાનો સમાવેશ થાય તે માટે તકનીકી સહયોગ પૂરો પાડવાનો છે જીઆરસી સરકારી તેમજ સ્વયંસેવી સંસ્થાઓને જાતિગત રીતે સંવેદનશીલ કાર્યક્રમોની નીતિઓ કાયદાઓ અને યોજનાઓના ધડતર આયોજન. અમલીકરણ અને મૂલ્યાંકનમાં મદદ કરે છે

કાર્યો

- વિવિધ હિતધારકોમાં જાતિગત સંવેદનશીલતા ઊભી કરવી.
 - જાતિગત વિષયોને મુખ્ય પ્રવાહમાં લાવવા માટે તકનીકી સહયોગ આપવો.
 - જાતિગત ઓબાળ તેક્ષમતા વર્ધન સંશોધન અને વહેંચણી.
 - વિવિધ હિતધારકો તેમજ બદલાવ લાવનારાઓના પ્રયત્નોને સંકલિત કરવા.
 - જેન્ડર બજેટ સ્ટેટમેન્ટ તૈયાર કરવું
 - નારી ગૌરવ નીતિનું પુનઃ ધડતર કરવું
 - મહિલાના વિકાસના જુદા જુદા ક્ષેત્રોમાં કામ કરતી સંસ્થાઓ સાથે નેટવર્કિંગ કરવું. ૦
- વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ માં રૂ. ૧૧૬.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ-૨૦૨૨-૨૩

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડની રચના તા.૧-૫-૧૯૬૦ થી કરવામાં આવી હતી. કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હીની ૧૦૦ ટકા ગ્રાન્ટથી કેન્દ્રીય બોર્ડના કાર્યક્રમ આ બોર્ડની દેખરેખ હેઠળ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ બોર્ડના મહેકમ અને કચેરી ખર્ચ પેટે કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી તથા રાજ્ય સરકારશ્રી દરેક ૫૦ ટકાના ધોરણે ખર્ચ ભોગવે છે તેમજ રાજ્ય બોર્ડ હસ્તક કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકો અને સરહદ વિસ્તાર ઘટકોનું સંચાલન રાજ્ય બોર્ડ દ્વારા અગાઉ કરવામાં આવતું હતું. જે ઘટકો બંધ કરીને રાજ્ય સરકારશ્રીએ કર્મચારીઓને સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જિલ્લા પંચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિનિયુક્તિના ધોરણે મુકવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રાજ્ય સરકારશ્રીના આયોજન બહારના સદરે - (૧) ૧ એસ.સી.ડબલ્યુ. સદરે ૧. રાજ્યબોર્ડ કચેરી ખર્ચ (૫૦ ટકા) તથા

(૨) ૧ બાળ ગુનેગાર શાખા સદરે - ૧ - કુટુંબ કલ્યાણ ઘટકો (૧૦૦ ટકા) લેખે રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા ગ્રાન્ટ આપવામાં આવે છે.

જેમાં પગાર અને ભથ્થા, નિવૃત્તિ લાભો તથા કચેરી ખર્ચ માટે નીચે દર્શાવ્યા પ્રમાણે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

અ.નં.	સદર	વર્ષ				
		૨૦૧૮-૧૯	૨૦૧૯-૨૦	૨૦૨૦-૨૧	૨૦૨૧- ૨૨	
૧	૧ એસ.સી.ડબલ્યુ.	૪૦.૦૦	૨૭.૯૯	૪૯.૧૯	૫૬. ૪૯	૩૬.૮૦
૨	૧ બાળ ગુનેગાર શાખા	૫.૦૦	૪.૬૦	૧૬.૧૫	૨.૬૮	૦.૬૮

(૧) સદર - એસ. સી. ડબલ્યુ-૧ (રાજ્ય બોર્ડ કાર્યાલય)

અ.નં.	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજુર પગાર ધોરણ	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	સચિવશ્રી	વર્ગ-૧	૦૧	૫૪૦૦	૧૫૬૦૦-૩૯૧૦૦
૨	હિસાબનીશ	વર્ગ-૩	૦૧	૪૪૦૦	૯૩૦૦-૩૪૮૦૦
૩	યુ. ડી. સી.	વર્ગ-૩	૦૧	૨૮૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૪	ડ્રાઇવર	વર્ગ-૩	૦૩	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૫	દફતરી	વર્ગ-૪	૦૧	૧૪૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦
૬	પટાવાળા	વર્ગ-૪	૦૩	૧૩૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦

૧૨ જગ્યાઓ રાજ્ય બોર્ડ વહીવટી ખર્ચની છે, જેમાં ૦૫ જગ્યાઓ ભરેલી છે, જેનું બજેટ કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી મંજૂર કરે છે. રાજ્ય સરકાર તેના હિસ્સાના ૫૦% ગ્રાન્ટ ફાળવે છે

(૨) બાળ ગુનેગાર શાખા સદર

૧. સરહદ વિસ્તાર ઘટકો :

અ.નં.	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજૂર પગાર ધોરણ	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	મુખ્યસેવિકા	વર્ગ-૩	૦૭	૨૮૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૨	હિસાબી ક્લાર્ક	વર્ગ-૩	૦૭	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૩	બાલસેવિકા	વર્ગ-૩	૫૬	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૪	ઉદ્યોગશિક્ષિકા	વર્ગ-૩	૫૬	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૫	ડ્રાઇવર	વર્ગ-૩	૦૭	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૬	પટાવાળા	વર્ગ-૪	૦૭	૧૩૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦

રાજ્ય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/૧૦૨૦૦૨/૧૩૮૯/અ તા.૮/૧૦/૨૦૦૩ દ્વારા આ આઠ (૮) સરહદ વિસ્તાર ઘટકો બંધ કરવામાં આવેલ છે અને ત્યાં ફરજ બજાવતાં કર્મચારીઓને તા.૧/૧૧/૨૦૦૩ થી સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જિલ્લા પંચાયતમાં પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણૂક આપવામાં આવી છે.

૨. કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકોનું મહેકમ

અ.નં.	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજૂર પગાર ધોરણ	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	કાર્યાલય અધિક્ષક	વર્ગ-૩	૨૧	૪૨૦૦	૯૩૦૦-૩૪૮૦૦
૨	મુખ્યસેવિકા	વર્ગ-૩	૨૧	૨૮૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૩	બાલસેવિકા	વર્ગ-૩	૧૪૭	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૪	ડ્રાઇવર	વર્ગ-૩	૨૧	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૫	પટાવાળા	વર્ગ-૪	૨૧	૧૩૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦

રાજ્ય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/૧૦૨૦૦૩/૩૭૬/અ તા.૨૦/૫/૨૦૦૫ દ્વારા કુટુંબ અને બાળ કલ્યાણ ઘટકોના કર્મચારીઓને સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જિલ્લા પંચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણૂક આપવામાં આવી છે.